

ÅRSRAPPORT

2019

Fredrikstad
energi

Innhold

Nøkkeltall	3
Konsernsjefen har ordet	4
Årsberetning 2019	5
Regnskap og noter Fredrikstad Energi konsern	11
Regnskap og noter Fredrikstad Energi AS (morselskap)	38
Ledelseserklæring	49
Revisors beretning	50

Nøkkeltall

	Def	Benevning	2019	2018	2017	2016
Resultater						
Driftsinntekter		MNOK	988	957	767	764
EBITDA	1	MNOK	176	126	157	208
Underliggende EBITDA	2	MNOK	150	177	167	181
Driftsresultat		MNOK	79	38	53	118
Resultat før skatt		MNOK	38	13	-3	83
Årsresultat		MNOK	34	23	1	69
Balanse og kontantstrøm						
Investering i varige driftsmidler		MNOK	122	144	227	235
Utbetalt utbytte		MNOK	-	-	20	37
Utbetalt renter foretaksfondsobligasjon		MNOK	21	-	14	14
Egenkapital		MNOK	843	823	695	738
Totalkapital		MNOK	2 594	2 732	2 612	2 410
Netto rentebærende gjeld	3	MNOK	1 097	1 431	1 452	1 188
Drift						
Antall ansatte		antall	120	127	131	120
Innmatet volum i nettet		GWh	2 430	2 461	2 463	2 465
Antall kunder nettvirksomhet		antall	97 293	95 672	94 824	93 422
Nøkkeltall						
Egenkapitalandel	4	%	32,5 %	30,1 %	26,6 %	30,6 %
Rentedekningsgrad	5	x	3,43	2,10	2,90	3,33
Rentedekningsgrad inkl TS/FKV	6	x	3,68	2,68	2,94	3,61
Gjeldsgrad	7	x	1,30	1,74	2,09	1,61
Poster ekskludert fra underliggende drift						
Endring merinntekt nettvirksomheten			15	-62	-42	-31
Netto andre gevinster			1	11	10	1
Effekt av endret pensjonsordning			-	-	-	8
Resultateffekt av anleggsbidrag			-	-	21	50
Effekt av IFRS16 på EBITDA			11	-	-	-
Definisjoner						
1. Driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger						5. (EBITDA + finansinntekter)/finanskostnader
2. EBITDA justert for poster ekskludert fra underliggende drift						6. TS = Tilknyttet selskap, FKV = Felleskontrollert virksomhet
3. Sum rentebærende gjeld - betalingsmidler						7. Netto rentebærende gjeld/egenkapital
4. Egenkapital/Totalkapital						

Konsernsjefen har ordet

Tilpasningens år!

Salg av aksjeandelen i Værste AS, salg av FEAS Bredbånd AS og salg av aksjene i Fredrikstad Fjernvarme AS, gode driftstilpasninger i både nett og marked har gitt godt rom for å redusere gjeld. Noe vi også har gjort, vel 200 millioner er nedbetalt i løpet av 2019, samtidig som driftsinvesteringer er på et høyt historisk nivå.

Uten dyktige og motiverte ansatte, med stor stå på vilje og evne til å løse utfordringer på en god måte, hadde det ikke vært mulig. Ved inngangen til året hvor energiforsyningen markerer sitt 125 år i Fredrikstad-regionen, er jeg både stolt og ydmyk for at selskapets rolle i lokal samfunnet er markert av organisasjonen på denne måten.

Finansielt, økonomisk og organisasjonsmessig nådde vi de mål vi hadde satt oss. Vårt samfunnsansvar er fortsatt stort, og vi har nådd de mål som ble satt for året. Sykefraværet, skadetall og fravær som følge av skader i egen organisasjon er der hvor det bør være. Vi som jobber i Fredrikstad Energi-konsernet er også stolte over å jobbe her. Noe som også kommer godt til uttrykk i vår årlige personaltilfredshetsundersøkelse.

Vårt heleide nettselskap, Norgesnett AS, er nå blant Norges mest effektive nettselskaper. Målt effektivitet, slik regulerende myndighet definerer effektivitet, økte denne fra 102,5 til 112,7 i 2019. I så måte er selskapet godt på vei til å nå målsettingen om bli et av Norges tre mest effektive nettselskaper. Det er en forbedring som kommer alle nettkunder til gode. Nettselskapets investeringer er fortsatt på et høyt nivå og vi merker at de områder nettselskapet er i, er preget av stor kundeaktivitet og mange kundetilknytninger.

2019 står i kontrast til 2018 for forretningsområde Marked som har opplevd fallende kraftpriser og mindre systemendringer. El-HUB og gjennomfakturering, en ordning som tilsier en faktura for både kraft og nett til kunden, er nå godt etablert i organisasjonene. Konkurransesituasjon er fortsatt sterk, så fokuset er rettet mot produkt- og tjensteutvikling som gir kundene merverdi. Oppstart av produktet; Jevn betaling, som ble introdusert i høst, ga bud om at kundene synes det er en riktig vei å gå.

Maik AS, som er Fredrikstad Energi-konsernets tjensteselskap, hvor B2B-virksomhet i konsernet er samlet, opplever fortsatt en god etterspørsel etter selskapets tjenester. Selskapet er nå godt posisjonert for videre vekst. I så måte var 2019 en god fortsettelse av 2018. 2020 vil by på flere gode muligheter, ikke minst fordi regulerende myndighet ønsker å skille nettvirksomhet fra markedsutsatt virksomhet enda sterkere. Det nye regelverket forventes å komme på plass i løpet av annen halvdel av 2020 og være gjeldende fra 1.1.2021.

For Fredrikstad Energi-konsernet var 2019 et godt driftsår. Forretningsområdene har i alle hovedsak nådd sine mål. Ved inngangen til det nye året er eiendeler og gjeld

bedre tilpasset. I første halvdel av 2019 la vi ned IT-driften i konsernet i egen regi og vi avviklet en avdeling med 10 ansatte. Avviklingen skjedde i god dialog med ansattes tilitsvalgte.

Utviklingen i felles kontrollert virksomhet, Nettpartner AS hvor vi eier 60%, er nå kommet opp på et målsatt nivå, og jeg har god tro på at Nettpartner vil fortsette utviklingen mot de langsiktige målene i 2020.

I våre langsiktige planer har vi et sterkt fokus på kundeorientering og utnyttelse av digital teknologi for å bedre vår egen effektivitet. Sammen med styret ser ledelsen på nye vekstområder, og vi ser en mulig rolle for Fredrikstad Energi knyttet til videre elektrifisering av samfunnet. Jeg tror Fredrikstad Energi kan ta en relevant og viktig rolle i lokal samfunnet for å bidra til den lokale løsningen av det globale klimaproblemet. En slik rolle kan gi interessante vekstmuligheter i de kommende årene. Jeg tror dette er en rolle som passer for organisasjonen, både i forhold til kompetanse og engasjement for samfunnet.

Jeg synes også det er på sin plass å reflektere omkring negativ omtale i lokalavisen. Til tross for at omtalen stort sett stammer fra den samme kilden og vi gjennom våre kundetilfredshetsmålinger ikke registrer negativ utvikling i kundetilfredshet, heller tvert om, må jeg ærlig innrømme at dette er en sak jeg kunne håndtert annerledes. Åpenhet mot storsamfunnet vil i alle sammenhenger tillegges større fokus å håndtere i overensstemmelse med utviklingen i samfunnet. Det fortjener både ansatte og våre kunder. Selv om vi nå mener å ha tilpasset interne rutiner til å imøtekomme de krav storsamfunnet har på en god måte, er det grunn til å jobbe enda hardere med å få ut relevant og god informasjon om hva vi holder på med, hvorfor og hva vi oppnår. Det vi arbeider med både tåler og fortjener dagens lys. Det vet vi som arbeider i Fredrikstad Energi og derfor er det heller ingen grunn til at ikke lokalsamfunnene skal ha den samme oppfatningen.

Avslutningsvis vil vi nok om noen år minnes 2019 som et år hvor organisasjonen virkelig tilpasset seg og tok store skritt på viktige områder. Jeg håper også at de tilpasninger vi har gjort medfører at vi igjen er kommet «Steget foran», slik vår visjon sier at vi skal være.

Trond Andersen

Konsernsjef

Styrets årsberetning for 2019

Konsernets art og tilholdssted

Morselskapet og konsernledelsen har kontoradresse i Fredrikstad sammen med datterselskapene Norgesnett Holding AS, Fredrikstad Energi Marked AS, MAIK AS, og Røyken Energiverk AS.

Nettpartner AS med eierandel på 60 prosent og kontordresse på Vinterbro i Ås kommune, håndteres på bakgrunn av inngått aksjonæravtale som felles kontrollert virksomhet. Aksjene i bydelsutviklingsselskapet Værste AS, hvor Fredrikstad Energi hadde en eierandel på vel 29 prosent, ble solgt mot slutten av 2019. I løpet av 2019 fikk også vår aksjepost på 32,5 prosent i Fredrikstad Fjernvarme samt vårt datterselskap FEAS Bredbånd nye eiere.

Fortsatt drift

Styret har ved avleggelsen av regnskapet for morselskapet lagt til grunn at forutsetningene om fortsatt drift er til stede. Styret har ved vurderingen vektlagt den reelle verdien av selskapets eiendeler og rettigheter og sammenholdt disse med selskapets gjeldsposter og forpliktelser. I tillegg har styret gjort en vurdering av datterselskapenes vesentligste rammevilkår. Styret mener at datterselskapenes tilpasning til rammevilkårene er gjennomført på en måte som vil bidra til å øke verdien på datterselskapene. Fremtidsutsikter for morselskapet og konsernet er omtalt senere i årsberetningen.

Samfunnsansvar

Fredrikstad Energi søker å skape langsiktige verdier for samfunnet ved å finne bærekraftige og effektive løsninger for det økende behovet for strøm og fleksibel effekttilgang. Vi skal være en førsteklasses drift- og beredskapsorganisasjon, en ansvarlig samfunnsaktør og en god arbeidsgiver. Fredrikstad Energi skal utnytte kompetansen konsernet besitter til å utvikle fornybare energi-løsninger som bygger en bro mot lavutslippssamfunnet.

Å opptre samfunnsansvarlig ved utøvelse av vår drift og forvaltning er en forutsetning for å bygge tillit som aktør i lokalsamfunnene, for kontinuerlig å øke vår konkurransevne, og for å tiltrekke og beholde dyktige ansatte.

Våre interessenter

Våre interessenter omfatter våre ansatte, kunder, eiere, långivere, leverandører og offentlige myndigheter. Ved utøvelsen av vårt samfunnsansvar må samtlige interessenter ivaretas.

Figur: Fredrikstad Energi sine viktigste interessenter

Media og storsamfunnet er også blant våre interessenter, og konsernet har vært gjenstand for negativ omtale og kritiske spørsmål i media lokalt. Vi synes det er positivt at det er engasjement rundt selskapet, og ønsker slike spørsmål velkommen. Styret ønsker en større grad av åpenhet fremover.

Sikker strømforsyning og et tryggere lokalsamfunn

Fredrikstad Energi har gjennom sin virksomhet bygget opp betydelig kompetanse innen beredskap og sikker distribusjon av strøm. Denne kunnskapen skal så langt som mulig komme hele samfunnet til gode. Vi mener vi kan spille en viktig og vesentlig rolle innenfor følgende områder:

- Legge til rette for økt lokal energiproduksjon som støtter oppunder det grønne skiftet, herunder solcelleanlegg
- Legge til rette for elektrifisering av transportsektoren
- Utnytte kunnskap om energiforbruk og kundebehov til å bygge et fleksibelt og effektivt strømmnett
- Styrke forsynings sikkerheten gjennom sikker, stabil og forutsigbar strømdistribusjon

Vi utøver vårt samfunnsengasjement gjennom direkte og indirekte samarbeid, både nasjonalt og internasjonalt, med myndigheter og andre aktører. Vi er deltager i The Norwegian Smartgrid Centre, og vi deltar i forskningsprosjekter støttet av bl.a. Norges forskningsråd og Enova og EU sitt Horizon 2020-program. Dette omfatter både nasjonale og lokale prosjekter, som Mikroflex Fredrikstad. Vi deltar også aktivt på møteplasser i regi av bransjeorganisasjonen Energi Norge, slik at vi kan bidra til faglig utvikling og i forhold til diskusjoner omkring rammevilkår. Lokalt har vi engasjert oss i Fredrikstad Næringsforening og deres initiativ knyttet til Vekst i Fredrikstad.

Det er naturlig at vårt samfunnsengasjement prioriterer oppgaver og aktiviteter som også gir nytteverdi for lokalsamfunnets ulike aktører og for våre kunder. Et eksempel er vårt engasjement knyttet til Smart Energi Hvaler hvor

vi sammen med næringsklyngen NCE Smart Energy Markets og Hvaler kommune samarbeider om å teste og utvikle løsninger knyttet til smarte nett. I 2019 har vi prioritert å overføre kunnskapen og erfaring fra smart nettdrift til produkter og tjenester for smart vannmåling, samt utvikling av energisystem for større nabolag. Vi har også fortsatt vårt fokus på å yte et høyt servicenivå til våre solcellekunder slik at de får god oversikt over eget forbruk og produksjon

Et godt arbeidsmiljø for de ansatte

Fredrikstad Energi skal tilby ansatte en helsefremmende arbeidsplass og engasjerer seg i ansattes helse og trivsel. Gode kolleger, et godt arbeidsmiljø og det å jobbe i en fremtidsrettet bedrift er viktige forhold for ansatte i Fredrikstad Energi. Viktig er også balansen mellom ansattes jobbkrav og de jobbressurser de har tilgang til for å utøve sine roller og funksjoner. Gjennomgående greier ansatte i samarbeid med ledelsen å balansere dette på en god måte, til tross for at 2019 var et år med stor aktivitet på flere områder.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner og bedriftshelsetjenesten har vært konstruktivt og godt gjennom hele året. Ulike møteplasser med ansatte, så som allmøter og arbeidsgrupper, hvor representanter for ansatte og konsernledelsen diskuterer saker med stor viktighet for Fredrikstad Energi-konsernet, sikrer sammen med intranettet og tett kontakt gjennom det daglige virke, gode arenaer for å diskutere forhold som er viktig for ansatte og Fredrikstad Energi-konsernets ulike virksomheter.

Personale

Ved utgangen av 2019 var det 120 (127) fast ansatte i Fredrikstad Energi-konsernet, fordelt på 8 (18) i morselskap og med 112 (109) i datterselskaper.

Gjennomsnittsalderen i konsernet ved utgangen av 2019 var 48,3 år og tilsvarende ved utgangen av 2018 var 48,7 år.

Sykefraværet i konsernet var på 1 015 (1 449) sykefraværsdager i 2019. Det tilsvarer 3,6 prosent (4,9 prosent). Konsernet benytter et HR-system for å forbedre lederes oppfølging av sykmeldte ansatte, samt styrke den generelle medarbeideroppfølgingen. Som en del av konsernets lederutvikling skal alle ledere gjennomføre et todagers kurs i medarbeideroppfølging.

Morselskapet og datterselskapene følger prinsippene for et mer Inkluderende Arbeidsliv (IA).

Det er ikke registrert skader med eller uten fravær på egne ansatte i løpet av 2019. Hos underleverandører er det registrert 5 skadetilfeller hvorav 3 medførte fravær.

Likestilling

Av konsernets 120 (127) ansatte i 2019 er det 46 (48) kvinner totalt, noe som tilsvarer 38 prosent (38 prosent) kvinneandel. Tilsvarende i morselskapet er det 5 (6) kvinner

av 8 (18) ansatte, noe som utgjør en kvinneandel på 62 prosent (33 prosent).

Konsernets personalpolitikk anses å være kjønnsnøytral på alle områder. Kvinner og menn har like muligheter for å kvalifisere seg til alle typer oppgaver, og avansementsmulighetene er de samme. Lønn reflekterer den enkeltes ansvarsområde og kvalifikasjoner. Etter vår oppfatning er likestillingsspørsmål tilfredsstillende ivarettatt, og det er ikke iverksatt eller planlagt konkrete tiltak innenfor dette området. Det er ikke mottatt tilbakemeldinger, verken fra kvinner eller menn, via personaltilfredshetsundersøkelse eller gjennom medarbeidersamtaler på at noen opplever konsernets personalpolitikk som kjønnsdiskriminerende. Det er 3 (3) kvinner i konsernledelsen i Fredrikstad Energi av totalt 5 (6) medlemmer. Det er 2 (2) kvinnelige styremedlemmer av 7 styremedlemmer i Fredrikstad Energis styre. I datterselskapenes styre er det 6 (6) kvinnelige styremedlemmer av totalt 15 (18) styremedlemmer.

Miljørapportering

Morselskapet driver ikke virksomhet som påvirker det ytre miljø, og miljørisikoen ved konsernets aktiviteter vurderes som lav. Morselskapet og datterselskapene er Miljøfyrtårnsertifiserte.

Selskapene i konsernet følger de retningslinjer som finnes med hensyn til fjerning av miljøfarlig avfall og forurensere i liten grad det ytre miljø. Det er etablert ordninger for kildesortering. Herunder har selskapene etablert rutiner for innsamling og lagring av miljøfarlige master, og har egne rutiner for oppbevaring av transformatorolje og andre kjemikaler.

Styret mener at distribuert fornybar energiproduksjon, tilrettelegging for elektrifisering av transportsektoren og nye smarte tjenester som følge av AMS-investeringen, er viktige bidrag for å begrense naturinngrep og redusere den lokale negative påvirkning på klima og miljø.

Diskriminering og tilgjengelighet

Styret og ledelsen mener at konsernet ikke gjør forskjell på ansatte, eller ved ansettelser av personer på grunnlag av etnisk, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion eller livssyn.

For ansatte i konsernet som har eller har fått en nedsatt funksjonsevne er det i samarbeid med NAV og bedriftshelsetjenesten gjennomført flere tiltak for å tilpasse arbeidsplassene eller arbeidsoppgavene i selskapene. Når det gjelder tilgjengelighet for funksjonshemmede til våre kontorer, har alle lokasjoner installert heis.

Vi arbeider målrettet med forebyggende tiltak mot trakassering og mobbing på arbeidsplassen og har uttalt nulltoleranse for mobbing.

Diskriminering og mobbing er også temaer i den årlige personaltilfredshetsundersøkelsen. Svarene fra undersøkelsen gir ingen signaler på at diskriminering og mobbing utgjør et problem i konsernet.

Internkontroll og risiko

Virksomhetsstyringen i Fredrikstad Energi-konsernet er fokusert rundt fem områder med tilhørende overordnede mål. Disse områdene er fornøyde kunder, rett kompetanse, risikovektet avkastning, vern av samfunn og miljø, og kundevekst. Styringssystemet skal sikre at det er en sammenheng mellom mål og handlinger på alle nivåer i konsernet til det beste for våre interessenter.

Arbeidet med å vurdere og håndtere risiko er en integrert del av virksomhetsstyringen og nedenfor er alle elementene i virksomhetsstyringen som også inngår i konsernets årshjul.

Figur: Virksomhetsstyringen i Fredrikstad Energi

Risikovurderingen er en del av ledelsesansvaret i organisasjonen, der formålet er å identifisere, vurdere og styre risiki som kan redusere enhetens evne til å nå sine mål. Det er etablert felles risikovurderingsprosess på tvers i konsernet med tilpassede applikasjoner for oversiktlig og brukervennlig registrering av risiki per forretningsområde, som også bidrar til en forenkling av den videre oppfølgingen av risikoområdene i konsernet.

Særskilte tema som har vært diskutert og håndtert i 2019 har vært risiko knyttet til låneoptak/refinansiering, tap av omdømme, informasjonssikkerhet, og kommunikasjon med og avgivelse av tidsriktig informasjon til storsamfunnet.

Internkontroll

Et trygt og sunt arbeidsmiljø er en grunnleggende rettighet for alle arbeidstakere og HMS følges opp som en del av vårt arbeid med vern av samfunn og miljø. Hvert enkelt selskap i konsernet har et selvstendig ansvar for sitt HMS-

arbeid. Våre egne og underleverandørers aktiviteter skal organiseres og ledes på en slik måte at vi opererer uten fare for liv eller helse. Vi har digitale løsninger for registrering av avvik, både blant egne ansatte og hos leverandører. Det er et grunnleggende prinsipp at HMS-arbeidet skal være forebyggende. Risikovurderinger er derfor et nøkkelelement i konsernets HMS-arbeid, i tillegg til løpende kvalitetsledelse med å planlegge, utføre, kontrollere og korrigere. Det rapporteres løpende til selskapsledelser og styrer om både sykefravær og uønskede hendelser.

Våre beredskapsplaner er innrettet på å håndtere uønskede situasjoner og hendelser med potensielt stor ugunstig effekt for vår drift. Organisasjonen og ledelsen spesielt, trenes på å håndtere uvanlige og vanskelige situasjoner.

Finansiell risiko

Markedsrisiko

Forretningsområde Marked er eksponert for risiko for redusert inntjening ved endringer i kraftpriser. En økning i markedspris ved innkjøp av kraft, kan gi redusert inntjening på grunn av tidsforsinkelse ved å gjennomføre prisøkning mot kundene.

Forretningsområde Nett er et naturlig monopol og i betydelig grad knyttet til offentlig regulering. Inntektsrammen for nettvirksomheten som fastsettes årlig kan variere pga. endringer i parameterne som inngår i reguleringsmodellen og/eller endringer i selve modellen. Årlig inntektsramme, tillagt overføringskostnader, avgifter og fratrukket avbruddskostnader, regulerer virksomhetens tillatte inntekt for året. Faktisk fakturert inntekt i året avhenger av overført volum i nettet avregnet til den til enhver tid fastsatte tariff. Nettvirksomheten er følgelig eksponert for risiko i form av endringer i energietterspørsel, kostnader for overført energimengde, pris på kraft, samt vesentlige driftsforstyrrelser i nettet. Det er vær og temperaturforhold som i størst grad påvirker energietterspørselen og også kostnaden knyttet til overført volum for nettvirksomheten. Kraftprisen påvirker i størst grad kostnaden til energikjøp av energitap i nettet. Ved utgangen av 2019 hadde nettvirksomheten en akkumulert merinntekt inklusive renter på 87,8 mill. Dette innebærer at fakturert inntekt må være lavere enn årlig tillatt inntekt de nærmeste årene.

For forretningsområde Mafi og el-entreprenørinvesteringen i det felleskontrollerte selskapet Nettpartner stammer en relativt stor andel av omsetningen fra relativt få, større kunder. Et bortfall av vesentlige kunder innebærer derfor en økonomisk risiko. I tillegg er forretningsområde Mafi eksponert for bortfall av tjenestekonsepser som følge av vesentlig endrede rammebetingelser ved innføring av AMS fra 01.01.2019 og EI-Hub (i full drift fra februar 2019)

Alle banklån og obligasjonslån er tatt opp i morselskapet, og disse er eksponert for endringer i rentenivået da deler

av gjelden er gjort i flytende rente. Denne risikoen er søkt redusert ved balansert styring mellom fast og flytende rente. Rentebytteavtaler (swapper) balanseføres til virkelig verdi i IFRS, og konsernets resultater vil derfor påvirkes av verdiendringer på derivater som skyldes endringer i rentenivå. I tillegg til ordinær renterisiko knyttet til finansiering er konsernet eksponert for renterisiko gjennom inntektsrammemodellen i nettvirksomheten.

Konsernet er ikke eksponert direkte for valutarisiko.

Kredittrisiko

Konsernets kredittrisiko anses som relativt lav, da kundefordringer i forretningsområdene Marked og Nett i hovedsak utgjøres av en stor kundemasse med mindre utstående beløp pr. kunde. Når det gjelder forretningsområde Mafi og den felleskontrollerte el-entreprenørvirksomheten, består kundemassen i større grad av noen vesentlige kunder. Dette er imidlertid i stor grad knyttet til kunder i nett- og kraftbransjen, og tapsrisiko knyttet til disse har erfaringsmessig vært lav. Etter innføring av gjennomfakturering er kredittrisikoen knyttet til Forretningsområde Marked endret. Vi har ennå liten erfaring med gjennomfakturering og p.t. er det vår vurdering at kredittrisikoen er marginalt høyere, men at innkrevningstiden for noen kunder vil øke. Samtidig har tilbøyeligheten til å si opp kunder med svak eller dårlig betalingsevne/-vilje økt. Historisk har det vært ubetydelige tap på kundefordringer. Pr 31.12.2019 er 4,8 mill. (5,9 mill.) av kundemassen eldre enn 60 dager.

Likviditetsrisiko

Konsernet har en tilfredsstillende likviditetssituasjon ved årsskiftet med bankinnskudd på 200,8 mill. og ubenyttet kassekreditt og trekkfasiliteter på totalt 400 mill., pr. 31.12.2019. De ulike virksomheter har forskjellige likviditetsbehov gjennom året. Risikoen relatert til disse virksomhetene kontrolleres og styres gjennom en felles likviditetsstyring og felles konsernkontoordning i konsernet.

Av konsernets opplåning er 1.500 mill. i obligasjonsmarkedet (inkludert fondsforetaks-obligasjonslån på 300 mill.) og 100 mill. knyttet til trekkrettighet i bank. Det er knyttet lånevilkår til konsernets innlån og trekkfasiliteter. Samtlige lånevilkår knyttet til innlån var oppfylt per 31.12.2019.

Risiko for økonomisk kriminalitet

Arbeidet med økonomisk kriminalitet inngår som en del av konsernets risikovurderingsprosess og tar utgangspunkt i veiledningen som ble utarbeidet av Energi Norge i 2017, samt Transparency International sine 10 antikorrupsjons-prinsipper.

Redegjørelse for årsregnskapet

Resultatregnskapet

Morselskapet

Omsetningen utgjorde i 2019 37,0 mill. som er en nedgang sammenlignet med 2018 (48,7 mill.). Nedgangen henger blant annet sammen med at konsernets interne IT-drift er avvirket. Selskapet oppnådde et driftsresultat på -22,8 mill., som er 9,6 mill. lavere enn i 2018 (-13,2 mill.). Hovedårsaker til dette er omstillingskostnader ved avvikling av IT-driften, samt avsetning for ikke utleide lokaler.

Finansnettoen utgjorde 231,0 mill., som er vesentlig høyere enn i 2018 (1,1 mill.). Det gode finansresultatet henger sammen med salg av aksjene i Værste AS, Fredrikstad Fjernvarme AS og FEAS Bredbånd AS.

Dette gir et årsresultat etter skatt på 232,5 mill., som er 229,6 mill. bedre enn i 2018 (2,9 mill.).

Konsernet

Salgsinntektene i 2019 utgjorde 988 mill., hvilket er 31 mill. høyere enn i 2018 (957 mill.). Økningen skyldes hovedsakelig en kombinasjon av høyere kraftpriser og helårseffekt av at nettariffene ble økt i løpet av 2018. Driftsresultat på 79,4 mill. utgjør en økning på 41,3 mill. fra 2018 (38,1 mill.). Innføring av IFRS16-standarden har hatt en positiv effekt på driftsresultatet med 2,5 mill.

Finanskostnader i 2019 utgjorde 52,1 mill. som en nedgang sammenlignet med 2018 (60,5 mill.). Grunnet fallende rentenivå gjennom året ble resultat fra derivater som består av rentebytteavtaler hvor vi betaler fast og mottar flytende rente, negativt med 4,1 mill. (positivt med 0,1 mill.) Resultat fra felleskontrollert virksomhet er på 6,4 mill., en bedring fra året før da resultat fra felleskontrollert virksomhet var negativt med 1,1 mill. Resultat fra avhendt virksomhet utgjør 6,8 mill. Dette fremkommer som sum av regnskapsmessig gevinst og tap fra gjennomført salg av FEAS Bredbånd, Fredrikstad Fjernvarme og Værste.

Samlet gir dette et resultat før skatt på 38,4 mill., som er 25,1 mill. bedre enn i 2018 (13,3 mill.).

Kontantstrømoppstillingen

Likviditetseffekt fra driften i konsernet utgjør 145,7 mill., som er 66,0 mill. bedre enn i 2018. Dette skyldes økt inntjening samt reduksjon i betalte renter og andre finanskostnader.

Totalt ble det brukt 122 mill. på investeringer, hvorav 116,5 mill. på investeringer i nettdriftsmidler og 5,2 mill. i annet utstyr. I tillegg utgjør andre finansinvesteringer 2 mill. Salg av eierandeler i Værste AS og Fredrikstad Fjernvarme AS, samt salg av datterselskapet FEAS Bredbånd AS, ga en positiv kontanteffekt på totalt 333,6 mill., slik at kontantstrøm fra investeringer er netto positiv med 209,6 mill.

Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er på minus 221,4 mill. Det ble tatt opp nye lån på 550 mill. gjennom året for refinansiering av eksisterende lån. Utover dette er det nedbetalt lån med en samlet hovedstol på 200 mill. Utbetaling av renter på foretaksfondsobligasjon utgjør 21,2 mill., hvorav 7,1 mill. tilfaller aksjonærene som eier 100 mill. av totalt 300 mill. i foretaksfondsobligasjoner. Det ble ikke utbetalt utbytte fra morselskapet i 2019, men det er utbetalt utbytte til minoritetsaksjonæren i Fredrikstad Energi Marked AS med kr. 160.000.

Totalt gir dette en netto kontantstrøm på 133,9 mill. og en likvidbeholdning ved utgangen av 2019 på 200,9 mill.

Balanse og likviditet

Morselskapets likviditetssituasjon er sterkt påvirket av salg av aksjer i Værste AS, med oppgjør på slutten av regnskapsåret.

Aksjer i datterselskaper utgjør 495,8 mill. Dette en nedgang på 5,6 mill. fra 2018 grunnet salg av datterselskapet FEAS Bredbånd AS i løpet av året.

Klassifiseringen av aksjer i Nettpartner AS som felles kontrollert virksomhet er knyttet til underliggende aksjonærvtale.

Lån til og fordringer på konsernselskaper utgjør 1.127 mill. mot 1.117 mill. året før. Finansiering av konsernselskaper skjer dels gjennom langsiktige lån og dels gjennom trekk i konsernets konsernkontoordning.

Konsernets likviditetssituasjon er styrket i løpet av 2019. Pr 31.12.2019 hadde konsernet bankinnskudd på 200,9 mill., og ubenyttet kassekreditt og trekkrettigheter på totalt 400 mill.

Ekstern opplåning er redusert med 200 mill. i løpet av 2019.

Samlede lån ved årsslutt utgjøres av langsiktige obligasjonslån på 1.200 mill. og 100 mill. i trekkfasilitet i bank. Obligasjonene har en vektet gjennomsnittlig gjenværende løpetid på 3,0 år (3,4 år). Selskapets rentebetingelser på obligasjonslånene er sammensatt av både fastrente og av flytende rente basert på 3 mnd. NIBOR pluss margin. Gjennomsnittlig rentedurasjon utgjør ved årsskiftet ca. 3 år. For trekkrettighetene og obligasjonslånene er det knyttet vilkår til konsernets gjeldsgrad, egenkapitalandel og rentedekningsgrad. Disse kravene er innfridd pr. 31.12.2019.

Styret mener at utsikter til fremtidig inntjening og gevinstmuligheter i morselskapet og konsernet for øvrig er tilstrekkelig for å kunne nyttiggjøre fremførbare underskudd.

Morselskapets og konsernets utsikter

Innholdet i morselskapets drift er endret gjennom året ved at drift av IKT på vegne av morselskapet, datterselskaper og felleskontrollert virksomhet er satt ut til eksterne leverandører. Gjenværende virksomhet inkluderer stabsfunksjoner samt drift av eiendom og kantine. Morselskapets inntekter består i all hovedsak av viderefakturerings av kjøpte tjenester fra eksterne leverandører, bidrag fra datterselskapene for dekning av fellesfunksjoner samt husleie. Videre mottar morselskapet utbytter og konsernbidrag fra døtre samt renter på konserninterne lån for dekning av renter og avdrag på eksterne lån som er samlet i morselskapet. Driften i morselskapet er stabil og i det store og hele ikke påvirket av omleggingen nevnt ovenfor.

Forretningsområde Nett er det største forretningsområdet i konsernet, målt i både inntekter, resultat og syssel-satt kapital. Driften i forretningsområdet er stabil og god og nettselskapets målte effektivitet relativt til bransjen er bedret gjennom året. Avkastning og resultat vil variere fra år til år, men kan forventes å være relativt stabil over tid. Imidlertid vil resultatet fra Nett slik det presenteres i konsernregnskapet gjenspeile faktiske inntekter og kostnader i virksomheten, uavhengig av årlig tillatt inntekt under reguleringsmodellen. Forretningsområdet har, i likhet med mange tilsvarende selskaper i Norge, over tid hatt en akkumulert merinntekt. Dette henger blant annet sammen med store investeringer knyttet til innføring av AMS over tid, og at man ønsker å holde nettleie for kundene stabil over tid. Akkumulert merinntekt er betydelig redusert de siste år, som har påvirket konsernets resultater negativt. At akkumulert merinntekt økte noe 2019 må ses i sammenheng med at virksomheten endret avskrivningstid på nettkomponenter i 2018. Dette ga lavere kostnader i 2019 og følgelig lavere tillatt inntekt. NVE ved Reguleringsmyndigheten for Energi (RME) fattet sent i 2019 vedtak om at vårt nettselskap Norgesnett ikke får øke nettleien før all merinntekt er tilbakebetalt kundene. Dette medfører at vi i 2020 vil fakturere mindre enn tillatt inntekt. Gitt samme volumer og forbruk vil årlig forbruk og fakturerte beløp forbli på samme nivå som i 2019, mens kostnadsnivået kan forventes å øke noe grunnet inflasjon. Alt annet like vil derfor resultat fra nettvirksomheten bli lavere i 2020 enn i 2019. I tillegg har transportert volum i nettet spesielt i januar måned vært lavere enn i foregående år. Dette reduserer resultatet i konsernet.

Forretningsområde Marked leverte et godt resultat i 2019, og budsjettert resultat for 2020 viser en nedgang sammenlignet med fjoråret. Marked har over tid opplevd et netto frafall av kunder, men dette ser ut til å ha stoppet opp slik at kundemassen er mer stabil. Forretningsområdet påvirkes i likhet med Nett av at volumene i begynnelsen av 2020 har vært lavere enn fjoråret.

Forretningsområde Mafi preges av endringer i markedet for Måling, Avregning, Fakturering og Innføring, blant

annet gjennom innføring av Elhub. Dette medfører at enkelte tjenestekonsepser ikke lenger er relevante. I tillegg har enkelte av forretningsområdets kunder falt fra i løpet av 2019 grunnet strukturendringer i bransjen. Bortfalte inntekter søkes erstattet med inntekter fra nye tjenester innen bl.a. vannmåling samt digitalisering. Dette vil ta tid, og kostnader vil påløpe før inntektene kommer. Vi venter derfor er lavere resultat fra Mafi i 2020 enn i 2019.

Samlet for konsernet ventes et lavere resultat i 2020 enn i 2019, også når det justeres for engangseffekter som salgsgvinster i 2019. Underliggende resultat justert for endring i merinntekt i nettvirksomheten forventes derimot å øke, og vi mener driften i konsernet er stabil og god, slik den har vært over lang tid. Gjennomførte handlinger som salg av virksomheter utenfor konsernets kjerneområder gjør også at vi står godt rustet til å møte fremtiden.

På tidspunkt for avleggelse av årsregnskapet er nyhetsbildet og verden rundt oss preget av utbruddet av koronaviruset COVID-19, som WHO har definert som en pandemi. Som følge av utbruddet er det innført en rekke offentlige pålegg samt offentlig finansierte støtteordninger. Antall permitterte og arbeidsledige i Norge har økt vesentlig, aksjekurser og renter har falt mens kredittpåslaget i det norske lånemarkedet har økt.

Konsernets driftssituasjon er påvirket av situasjonen, men det er iverksatt tiltak som skal sikre forsvarlig drift av samfunnskritisk infrastruktur. Foreløpig går driften som normalt takket være våre dyktige ansatte og at vi i liten grad er direkte rammet av utbruddet. De langsiktige effektene av utbruddet er usikre, og vil avhenge av utbruddets utstrekning i samfunnet og dets varighet. Som følge av redusert økonomisk aktivitet og trangere kår for mange lønsmottakere, er det blant annet rimelig å forvente redusert omsetning og økt tap på fordringer. Effekten er imidlertid vanskelig å kvantifisere. Lavere rentenivå vil bedre konsernets netto kontantstrøm gjennom lavere betalbare renter, mens markedsverdiendringer på rentebytteavtaler som bokføres til virkelig verdi vil bidra negativt. Nettoeffekten på resultatet i det korte bildet gitt dagens rentenivå er sterkt negativ.

Lavere resultater gjør alt annet like at nøkkeltallet for rentedeckningsgrad som er et krav i konsernets låneavtaler blir svakere, selv om dette oppveies noe av reduserte rentekostnader. Etter styrets oppfatning er det imidlertid ikke sannsynlig at disse effektene medfører at lånevilkårene ikke vil oppfylles.

Styret ønsker å takke de ansatte for innsatsen i 2019 og i arbeidet med å takle utfordringene COVID-19 medfører.

Resultatdisponering

Som følge av stor usikkerhet rundt de langsiktige effektene av pandemien og dens påvirkning på økonomien, har styret besluttet å ikke fremme forslag om utbytte fra Fredrikstad Energi AS for 2019. Styret vil fortløpende vurdere disse omstendighetene og konsernets økonomiske stilling og eventuelt fremme forslag om utbytte i ekstraordinær generalforsamling. Styret foreslår derfor følgende disponering av årets overskudd på 232,5 mill. i Fredrikstad Energi AS:

Overført til annen egenkapital	232,5 mill.
Sum disponert	232,5 mill.

Fredrikstad 23.april 2020

I styret for Fredrikstad Energi AS

Hilde Sandmæl
Styreleder

Erik Jansen
Nestleder

Per Anders Opsahl
Styremedlem

Pål F. Tandberg
Styremedlem

Tore Sande
Styremedlem

Camilla Huseby Damas
Styremedlem

Terje Nyhus
Styremedlem

Trond V. Andersen
Konsernsjef

Regnskap og noter Fredrikstad Energi konsern

Resultat

TNOK	Noter	2019	2018
Salgsinntekter	5,21	988 245	956 961
Kjøp av varer og energi		610 674	621 296
Lønn og andre personalkostnader	20,24	97 219	107 484
Netto andre gevinster	22	584	11 225
Andre driftskostnader	25	104 446	113 020
Driftsresultat før avskrivninger		176 489	126 387
Avskrivninger og nedskrivninger	7,8	97 091	88 300
Driftsresultat		79 398	38 087
Finansinntekter	4,23	2 017	768
Finanskostnader	4,23	52 109	60 545
Resultat fra derivater	4,23	-4 052	89
Resultat solgt virksomhet	11	6 753	35 950
Resultat Felleskontrollert virksomhet	11	6 369	-1 096
Resultat før skatt (-underskudd)		38 375	13 255
Skatt	19	4 090	-9 683
Årsresultat		34 286	22 937
Tilordnet			
Aksjonærer i morselskapet		34 276	22 714
Ikke- kontrollerende eierinteresser		9	223

Utvidet resultat

TNOK	Noter	2019	2018
Årsresultat		34 286	22 937
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet			-
Endring estimat pensjoner felleskontrollert virksomhet	11	6 553	-202
Endring estimat pensjoner		-	-
Skatt		-	-
Sum poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet		6 553	-202
Årets utvidete resultat		6 553	-202
Årets totalresultat		40 838	22 735
Totalresultat tilordnes			-
Aksjonærer i morselskapet		40 829	22 512
Ikke- kontrollerende eierinteresser		9	223
Årets totalresultat		40 838	22 735

Balanse

TNOK	Noter	31.12.2019	31.12.2018
Eiendeler			-
Utsatt skattefordel	19	5 049	8 644
Immaterielle eiendeler	8,9	292 840	296 862
Varige driftsmidler	7,9	1 727 281	1 639 660
Investeringer i tilknyttede selskaper	11	-	277 724
Investering i felleskontrollert selskap	11	191 973	179 051
Fordringer og plasseringer	12,20	16 920	19 056
Langsiktige eiendeler		2 234 062	2 420 997
Virksomhet holdt for salg	27	-	49 854
Kundefordringer og andre fordringer	4,12,14	158 684	191 293
Derivater	4,12	-	2 693
Betalingsmidler	12,15	200 853	66 959
Kortsiktige eiendeler		359 538	310 799
Sum eiendeler		2 593 599	2 731 796
Egenkapital og gjeld			
Innskutt egenkapital		484 800	484 800
Opptjent egenkapital	16	357 890	337 658
Ikke- kontrollerende eierinteresser	16	363	354
Egenkapital		843 053	822 811
Langsiktig rentebærende gjeld	4,12,18	1 297 865	947 837
Utsatt skatt	19	-	-
Pensjoner	20	1 545	2 533
Andre forpliktelser (inkl IFRS 16)	10,25	46 488	4 184
Langsiktig gjeld		1 345 899	954 554
Kortsiktig rentebærende gjeld	18	-	550 000
Derivater	4,12	111 150	126 427
Betalbar skatt	19	-	-
Leieforpliktelser (IFRS 16)	10	10 423	-
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	4,12,17	283 075	276 678
Gjeld knyttet til virksomhet holdt for salg	27	-	1 326
Sum kortsiktig gjeld		404 648	954 431
Sum gjeld og egenkapital		2 593 599	2 731 796

Fredrikstad, 23. april 2020

I styret for Fredrikstad Energi AS

Hilde Sandmæl
Styreleder

Erik Jansen
Nestleder

Per Anders Opsahl
Styremedlem

Pål F. Tandberg
Styremedlem

Tore Sande
Styremedlem

Camilla Huseby Damas
Styremedlem

Terje Nyhus
Styremedlem

Trond V. Andersen
Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

TNOK		2019	2018
Driftsresultat før avskrivninger		176 489	126 387
Poster uten kontantstrømseffekt	22	16 965	-10 349
Endring kundefordringer og andre fordringer	14, 27	34 745	16 593
Endring leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	17	-9 867	18 965
Endring innskuddsfond	20	4 102	3 963
Mottatt renter og utbytte		1 763	2 482
Betalte renter og andre finanskostnader		-67 694	-78 428
Betalte skatter		0	0
Netto kontantstrøm fra driften		156 502	79 613
Investeringer driftsmidler og immaterielle eiendeler	7, 8	-121 920	-144 457
Investering i tilknyttet selskap/felleskontrollert virksomhet	11	0	-22 200
Lån til tilknyttet selskap/felleskontrollert virksomhet	11	0	8 771
Salg varige driftsmidler	7	0	92
Andre finansinvesteringer		-2 000	-5 095
Selskap kjøpt/solgt i året	11	333 550	6 038
Kontantstrøm investeringsaktiviteter		209 630	-156 851
Opptak lån	18	550 000	150 000
Nedbetaling lån	18	-750 000	-150 000
Foretaksfondsobligasjon		-21 233	100 000
Avdrag leieavtaler	10	-10 843	0
Utbytte		-160	-8
Kontantstrøm finansieringsaktiviteter		-232 237	99 992
Endring i betalingsmidler		133 895	22 754
Betalingsmidler per 1. januar		66 959	44 328
Betalingsmidler 31. desember i virksomhet holdt for salg		0	-123
Betalingsmidler per 31. desember	15	200 853	66 959
Netto gjeld		1 097 411	1 431 277

TNOK		2019	2018
<i>Netto gjeld</i>			
Kontanter	15	200 853	66 959
Foretaksfondsobligasjon		399	399
Rentebærende gjeld		1 297 865	1 497 837
Netto gjeld		1 097 411	1 431 277

Endring i egenkapital

TNOK	Egenkapital							Total egenkapital
	Aksje-kapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Annen innskutt kapital	tilordnet eiere av morselskapet	Foretaks-fonds-obligasjonslån	IKE*	
Egenkapital 01.01.2018	154 160	27 724	309 621	3 164	494 669	199 752	131	694 552
Årets resultat	0	0	22 714	0	22 714	0	223	22 937
Utvidet resultat	0	0	-202	0	-202	0	0	-202
Årets totalresultat	0	0	22 512	0	22 512	0	223	22 735
Andre transaksjoner								
Utvidelse av foretaksfundsobligasjon	0	0	0	0	0	100 000	0	100 000
Reversering av avsetning for tilleggsvederlag	0	0	10 000	0	10 000	0	0	10 000
Utbytte	0	0	-160	0	-160	0	0	-160
Annet	0	0	-4 317	151	-4 166	-151	0	-4 317
Egenkapital 31.12.2018	154 160	27 724	337 657	3 315	522 856	299 601	354	822 811
Egenkapital 01.01.2019	154 160	27 724	337 657	3 315	522 856	299 601	354	822 811
Årets resultat	0	0	34 276	0	34 276	0	9	34 286
Utvidet resultat	0	0	6 553	0	6 553	0	0	6 553
Årets totalresultat	0	0	40 829	0	40 829	0	9	40 838
Andre transaksjoner								
Utvidelse av foretaksfundsobligasjon	0	0	0	0	0	0	0	0
Rente foretaksfundsobligasjon 1)	0	0	-21 333	0	-21 333	0	0	-21 333
Utbytte	0	0	-418	0	-418	0	0	-418
Annet	0	0	1 156	28	1 184	-28	0	1 156
Egenkapital 31.12.2019	154 160	27 724	357 890	3 343	543 117	299 573	363	843 053

Note 1 Generell informasjon

Fredrikstad Energi er et norsk energikonsern med virksomhet som i hovedsak omfatter bygging, drift og vedlikehold av nett samt salg av energi og tjenester, hovedsakelig i lokale markeder.

Fredrikstad Energi driver sin virksomhet gjennom datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert selskap, og opererer kun i det norske markedet.

Fredrikstad Energi AS eies av Fredrikstad Kommune og Hafslund Handel AS. Hovedkontoret ligger i Fredrikstad.

Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 23. april 2020.

Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomite (IFRIC) som fastsatt av EU. Konsernregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet med følgende modifikasjoner. Finansielle derivater er vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernet, er beskrevet i note 3 og 4.

Nye og endrede standarder

a) Nye og endrede standarder som er tatt i bruk

Følgende standarder er tatt i bruk i konsernregnskapet med virkning fra 1. januar 2019:

- *IFRS 16 Leieavtaler*

IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling og presentasjon og noteopplysninger for leieavtaler. Standarden erstatter IAS 17 med tilhørende fortolkninger. Kort oppsummert omfatter IFRS 16 følgende endringer:

- Alle leieavtaler skal, med unntak av korte leieavtaler og hvor eiendelen har lav verdi, innregnes i balansen og behandles etter modell som tilsvarer hvordan finansielle leieavtaler blir behandlet i IAS 17.
- For leietaker skal verdien av bruksretten for en eiendel aktiveres i balansen og tilsvarende leieforpliktelse skal også føres i balansen. For forpliktelsen vil det bli beregnet en rentekostnad og for eiendelen vil det bli beregnet avskrivninger uavhengig av hverandre.

Fredrikstad Energis leiekontrakter er i dag operasjonelle og har varierende betalingsterminer, prisreguleringsklausuler og rettigheter til forlengelse av leieforhold. Det vesentligste av avtalene er knyttet til leie av kontorlokaler i Fredrikstad, på Vinterbro og på Askøy. I tillegg er det enkelte avtaler knyttet til operasjonell leasing av biler, kontorutstyr m.v. Omfanget av operasjonelle leieavtaler utover husleieavtaler er imidlertid begrenset og anses ikke å være av vesentlig betydning for regnskapet. Disse er derfor ikke hensyntatt i beregning av eiendel og forpliktelse etter standarden.

Konsernet har valgt å benytte "modifisert retrospektiv metode" for implementering av standarden, og vil ikke omarbeide sammenligningstall. Dette innebærer at eiendel (bruksrett) og beregnet forpliktelse settes til samme beløp per 1.1. 2019. For leie av kontorlokaler i Fredrikstad er det avsatt for at deler av lokalene stod tomme per 1.1.2019, og balanseført verdi av bruksretten er redusert tilsvarende denne avsetningen. Lokalene var fortsatt ikke utleid per 31.12.2019, og det er foretatt ytterligere avsetning. Denne tilleggsavsetningen presenteres som en nedskrivning av rett-til-bruk eiendelen i konsernregnskapet.

Nåverdi av leieforpliktelsene er beregnet ved å neddiskontere resterende leiebetaling med lånekostnad som følger av leiekontrakten, alternativt med konsernets gjennomsnittlige lånerente dersom lånekostnad ikke lar seg isolere i kontrakten. For husleiekontrakter er anslått "yield" (årsleie ift. salgsverdi av eiendommen) i det åpne markedet benyttet. Siden "yield" er beregnet basert på aktuell årsleie (et reelt beløp ikke hensyntatt inflasjon) er ikke fremtidige leiebetaling justert med forventet inflasjon.

Implementeringseffekt av IFRS16	Beløp (Tusen kr)
<i>Balansen - leieforpliktelse:</i>	
Sum nominelle leieforpliktelser 1.1.2019	79 480
Ikke vesentlige leieavtaler	-2 094
Effekt av neddiskontering	<u>-16 075</u>
Balanseført leieforpliktelse 1.1.2019	61 311
Betalte leiekostnader i 2019	-10 843
Rentekostnader i året	3 620
Andre endringer i året	<u>866</u>
Balanseført leieforpliktelse 31.12.2019	54 953
 <i>Balansen – rett til bruk eiendel:</i>	
Leieforpliktelse 1.1.2019	61 311
Avsetning for tomme lokaler	-3 400
Rett til bruk eiendel 1.1.2019	57 911
Avskrivninger	-8 326
Nedskrivning	-4 700
Andre endringer i året	866
Rett til bruk eiendel 31.12.2019	45 750
 <i>Resultatregnskapet:</i>	
Tilbakeført husleiekostnad	10 843
Avskrivning	-8 326
Nedskrivning	-4 700
Rentekostnad	-3 620
Skatt	242
Effekt på årets resultat	-5 561

Øvrige endringer som trådte i kraft for regnskapsåret 2019 var ikke aktuelle for konsernet.

b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse.

Nye og endrede IFRS-standarder som ikke er tatt i bruk:

- Endring i IAS 1 «Classification of Liabilities as Current or Non-current” gjelder for årsregnskaper som starter på eller etter 1.januar 2022. Endringen medfører at lån skal klassifiseres som kortsiktige dersom selskapet på balansedagen ikke oppfyller lånebetingelser, som når de skal testes, medfører at lån kan forfalle innen 12 måneder fra balansedagen. Endringene medfører ikke vesentlige endringer i forhold til selskapets nåværende implementering av IAS 1.

2.2 Konsolidering

Datterselskaper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultat og den samlede økonomiske stillingen for morselskapet Fredrikstad Energi AS og datterselskaper. Datterselskaper er alle enheter som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin innflytelse over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår og de-konsolideres når kontrollen opphører.

Selskapenes interne omsetning og mellomværende, samt gevinster og tap som er oppstått ved transaksjoner mellom selskapene, er eliminert.

Regnskapsprinsipper i datterselskap omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Oppkjøp

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eiendeler i det oppkjøpte selskapet måles enten til virkelig verdi eller til sin andel av det overtatte selskaps netto eiendeler. Kostnader knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg av ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet, felleskontrollert eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres i resultatet.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20% og 50% av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Ved en reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført verdi av investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp i investeringen blir negativt, med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje sammen med regnskapslinjen «Andel resultat i tilknyttede selskaper».

Dersom det oppstår gevinst på salg fra konsernet til tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andel som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Gevinster som oppstår ved kjøp fra tilknyttede selskaper elimineres i sin helhet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene til de tilknyttede selskaper omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Felleskontrollert ordning

Etter IFRS 11 skal felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. Fredrikstad Energi har vurdert sin felleskontrollerte ordning som felleskontrollert virksomhet. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden.

Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollert virksomhet opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultatet etter kjøpet, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp, innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av felleskontrollert virksomhet.

Urealisert gevinst på transaksjoner mellom konsernet og dets felleskontrollerte virksomhet elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealisert tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollert virksomhet omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til konsernet.

2.3 Segmentrapportering

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til konsernets øverste beslutningstaker. Konsernets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene er definert som konsernledelsen.

2.4 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte tilknyttet anskaffelsen av driftsmiddelet, herunder direkte henførbare lånekostnader.

Påfølgende kostnader legges til driftsmidlene balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet kostnaden vil tilflyte konsernet, og kostnaden kan måles pålitelig. Regnskapsført beløp knyttet til utskiftede driftsmidler resultatføres. Øvrige vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden de påløper.

Tomter avskrives ikke, og andre driftsmidler avskrives lineært, slik at driftsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid som er:

Anlegg nett	15-40 år
Bygg	15-30 år
Maskiner og inventar	3-15 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid og restverdi vurderes på hver balansedag og endres dersom det er nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

2.5 Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og utgjør overført verdi fratrukket andel av virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den overtatte virksomheten.

For etterfølgende nedskrivningstest tilordnes goodwill de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Goodwill allokeres ned til enheter, eller grupper av enheter, som representerer det laveste nivået i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål. Goodwill følges opp for hvert driftssegment.

Nedskrivning vurderes årlig, eller oftere om det forekommer hendelser eller endrede omstendigheter som indikerer et mulig verdifall. Balanseført verdi av den kontantgenererende enheten som inneholder goodwill sammenlignes med gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. En eventuell nedskrivning blir ikke reversert i senere perioder.

2.6 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp nedskrives. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes eiendelene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes muligheten for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.7 Anleggsmidler og virksomhet holdt for salg

Anleggsmidler og virksomhet blir klassifisert som holdt for salg når balanseført beløp i hovedsak vil bli realisert ved en salgstransaksjon og et salg er vurdert som svært sannsynlig. Måling skjer til det laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

2.8 Finansielle instrumenter

Klassifisering og måling av finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler skal klassifiseres i følgende målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet (FVTPL), virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultatregnskap (FVOCI) og amortisert kost (AK).

Klassifiseringen bestemmes ved første gangs balanseføring, og vurderingen er basert på konsernets forretningsmodell for styring av finansielle eiendeler og karakteristikken ved kontantstrømmene til den enkelte finansielle eiendel. Finansielle

eiendeler reklassifiseres ikke etter første gangs balanseføring med mindre konsernet endrer sin modell for styring av finansielle eiendeler.

Finansielle eiendeler med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. Konsernet har klassifisert sine kundefordringer og andre fordringer, samt kontanter og kontantekvivalenter i denne kategorien.

Finansielle eiendeler med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over utvidet resultat på gjeldsinstrumenter skal reklassifiseres til det ordinære resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Konsernet har ikke finansielle eiendeler i denne kategorien.

Finansielle eiendeler som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold. Konsernet har ikke benyttet seg av denne opsjonen.

Øvrige finansielle eiendeler skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette inkluderer derivater, egenkapitalinstrumenter, samt andre instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat omfatter blant annet kraftkontrakter, kraftderivater og rentederivater med positiv markedsverdi.

Klassifisering og måling av finansielle forpliktelser

Som hovedregel skal finansielle forpliktelser måles til amortisert kost med unntak av finansielle derivater målt til virkelig verdi, finansielle instrumenter som inngår i en handelsportefølje og finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat omfatter blant annet kraftkontrakter, kraftderivater og rentederivater med negativ markedsverdi.

Innregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si det tidspunkt konsernet blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelene er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentligste er overført. For finansielle forpliktelser fraregnes disse når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, utløpt eller kansellert.

Alle finansielle eiendeler som ikke føres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet, resultatføres til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres.

Verdifall på finansielle eiendeler

Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet innregner avsetning for forventede kredittap for finansielle eiendeler som ikke er klassifisert som måling til virkelig verdi.

Under kategorien amortisert kost reduseres eiendelens balanseførte verdi med forventede tap basert på erfaringstall. Eiendelens balanseførte verdi reduseres med forventet tap og tapsbeløpet resultatføres.

Dersom verdifall senere reduseres, skal det tidligere resultatførte verdifallet reverseres i resultatregnskapet.

2.9 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringen som omløpsmidler. Dersom det ikke er tilfelle, klassifiseres de som anleggsmidler.

Feil vurdering av kundenes betalingssevne vil kunne medføre tap på fordringer som dermed må nedskrives over resultatet. Konsernet estimerer forventede tap basert på erfaringstall og avsetter for dette. Konsernet har vurdert at kredittrisikoen er akseptabel.

2.10 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders løpetid og trekk på kassekreditt.

2.11 Aksjekapital

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

2.12 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer og tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen et år eller kortere. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved førstegangs balanseføring. Ved etterfølgende måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

2.13 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende periode regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Konsernet har foretaksfondsobligasjon med særskilte vilkår som medfører at store deler av lånet blir klassifisert som egenkapital. Dette er det informert mer om i note 18. Betalte renter på foretaksfondsobligasjonslånet likestilles med betalte utbytter og føres mot egenkapitalen.

Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

Kostnader til etablering av trekkfasiliteter balanseføres i påvente av låneopptak dersom det er sannsynlig at lån vil bli trukket opp. Kostnadene føres senere til fradrag på lånet ved opptrekk. Dersom det ikke anses sannsynlig at hele eller deler av trekkrettigheten blir trukket opp, balanseføres honoraret som forskuddsbetalte likviditetstjenester og kostnadsføres over perioden rettigheten gjelder for.

2.14 Betalbar skatt og utsatt skatt /skattefordel

Skatt i resultatet består av betalbar skatt og utsatt skatt / skattefordel. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker skattemessig eller regnskapsmessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det aller vesentligste er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes. Netto utsatt skatt er beregnet til 22% pr 31.12.2019.

2.15 Pensjoner, bonusordninger mv

Konsernet har innskuddsordninger og AFP som ikke balanseføres. Kollektiv ytelsesordning ble avvirket i 2016.

Innskuddsordning

En innskuddsordning er en pensjonsordning hvor konsernet betaler innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Konsernet har ikke ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med plikten til å betale innskudd påløper. Forskuddsbetalte innskudd føres som en eiendel. Ved avvikling av ytelsesordningen ble det overført et restoppgjør til innskuddsfond på tnoK 20.354, som er balanseført. Per 31.12.2019 var denne redusert til tnoK 8.267 ved at premie til innskuddsordningen er dekket av fondet.

2.16 Inntektsføring

Inntektsført nettinntekt det enkelte år tilsvarer periodens leverte volum avregnet til den til enhver tid fastsatte tariff. Mottatt anleggsbidrag i nettvirksomheten inntektsføres det år anleggsbidraget faktureres for. Nettvirksomheten er underlagt inntektsrammeregulering fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Tillatt inntekt i nettvirksomheten består av fastsatt inntektsramme for året, tillagt overføringskostnader, påslag for Enova-avgift og eiendomsskatt, fratrukket avbruddskostnader. Mer-/mindreinntekten, som er forskjellen mellom inntektsført nettleie og tillatt inntekt, defineres som en regulatorisk gjeld/ eiendel som ikke kvalifiserer til balanseføring. Merinntekt pr. 31.12.2019 utgjorde tnok 86.387. Tilsvarende tall for 31.12.2018 var tnok 71.566. Merinntekt er ikke balanseført. Nettleie for kundene består av fast og variabelt ledd. Kundene faktureres i all hovedsak månedlig etterskuddsvis basert på målt forbruk. For en del av kundemassen er det inngått avtaler om såkalt gjennomfakturering til kundene gjennom kraftsalgsaktører. I slike tilfeller har kraftsalgsaktørene stilt bankgaranti for oppgjør.

Kraftinntekter inntektsføres ved levering, og faktureres etterskuddsvis basert på avregnet volum og fastsatt pris på kraften, hovedsakelig månedlig.

Inntekter fra salg av tjenester inntektsføres i takt med levering av tjenesten. Tjenester som leveres omfatter løpende drift aktiviteter knyttet til måling, avregning, fakturering og innfordring av nettleie og salg av kraft på vegne av kunden, inkassotjenester samt konsulentoppdrag.

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

Anleggsbidrag

Inntekter fra anleggsbidrag betales av den aktuelle kunde for å dekke faktiske utgifter i forbindelse med etablering av nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder.

Faktiske utgifter ved å fremføre eller forsterke nett til en enkeltkunde skal dekkes krone for krone, uten påslag, av den aktuelle kunden gjennom et anleggsbidrag. Selskapet har vurdert at leveransen som blir dekket av anleggsbidraget er en separat leveringsforpliktelse. Denne leveringsforpliktelsen inntektsføres i takt med at nettoppkoblingen utvikles.

Utgiftene som inngår i anleggsbidraget inngår ikke i nettkapitalen, og gir derfor ikke opphav til avkastning i senere perioder. Utgiftene anses derfor ikke å kvalifisere som en regnskapsmessig eiendel. Utgifter til anleggsbidrag blir klassifisert som varekostnad.

2.17 Resultatlønn

Konsernet regnskapsfører en forpliktelse for resultatlønn som bygger på konsernets resultater. Utbetalt resultatlønn til ledende ansatte i løpet av året er vist i note 24.

2.18 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler kostnadsføres lineært over leieperioden. Det vises til note 2.1 vedr innføring av IFRS 16 f.o.m. 1. januar 2019.

2.19 Kraftderivater

Endring i virkelig verdi av kraftderivater bokføres som annen gevinst eller tap i resultatregnskapet.

2.20 Utbytte

Utbyttebetalinger til morselskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbytte er fastsatt av generalforsamlingen.

Note 3 Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Konsernet utarbeider estimer og gjør antakelser/forutsetninger om fremtiden. De regnskapsestimer som følger av dette vil pr definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfallet. Estimer og antakelser/ forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår er drøftet under.

Estimert verdifall på goodwill

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregninger av bruksverdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid. Dette danner grunnlag for årlige avskrivninger i resultatregnskapet. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av historikk, erfaring og skjønnsmessig vurdering av fremtidig bruk. Det gjennomføres endringer i avskrivningsplanene dersom det oppstår endringer i disse estimatene.

Note 4 Finansielle risikofaktorer

Finansiell risiko

Finansiell risiko i Fredrikstad Energi konsernet består av både markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. I tillegg er konsernet utsatt for operasjonell og regulatorisk risiko.

Gitte fullmakter, rammer og løpende økonomisk rapportering.

Overordnet mål er å ha en tilfredsstillende buffer mot lånevilkår/covenantskrav og opprettholde en skyggerating/kredittvurdering som tilsvarer «investment grade».

Markedsrisiko

Fredrikstad Energi konsernet er eksponert for kraftprisen som selger av kraft innen kraftsalgsvirksomheten. Dette innebærer bl.a. avgitte «pristak» for salg av kraft til sluttbruker. For å redusere risikoen for svingninger i marginer gjennomfører kraftsalgsvirksomheten handel i kraftmarkedet.

Renterisiko

I tillegg til ordinær renterisiko på konsernets finansiering er konsernet eksponert mot renterisiko gjennom inntektsrammesystemet i nettvirksomheten. For å redusere konsernets renterisiko benyttes låneavtaler med fast og løpende rente, samt rentebytteavtaler.

Konsernet har obligasjonslån på 1.100 millioner kroner med flytende rente som forfaller med 400 millioner kroner i oktober 2021, 400 millioner kroner i oktober 2022 og 300 millioner kroner i oktober 2024. I tillegg er det obligasjonslån på 100 millioner kroner med fastrente som forfaller i 2022.

I 2016 ble det inngått en trekkfasilitetsavtale på 300 millioner kroner med 3 års løpetid og flytende rente med mulig forlengelse på ytterligere 2 år, hvorav opsjon på ett års forlengelse er benyttet. Pr 31.12.2019 er det ikke trukket på denne fasiliteten.

I april 2019 ble det inngått en trekkfasilitetsavtale på inntil 250 millioner kroner med 2 års løpetid og flytende rente med mulig forlengelse på ytterligere 2 år. Pr 31.12.2019 er det trukket 100 millioner kroner på denne fasiliteten.

Konsernet en renteswapavtale hvor vi mottar flytende rente og betaler fast rente basert på et underliggende beløp på 500 millioner kroner og med forfall i i 2026

En endring i underliggende renter på 0,01% gir en endring i verdi på renteswapavtalen på ca 0,3 mill.

En økning i 3 mnd Nibor på 0,25% vil øke lånekostnaden for konsernet med ca 1,75 mill.

Etter IFRS inntektsføres faktisk inntekt i nettvirksomheten (innkrevd nettleie) og ikke tillatt inntekt (inntektsrammen). Det vil dermed ikke være 1 til 1 forhold mellom endring i inntektsramme og resultateffekt det enkelte år, selv om virksomheten skal kreve inn tillatt inntekt over tid.

Kredittrisiko

Hovedtyngden av konsernets debitorer er privatpersoner som kjøper strøm og nettleie. Oppfølging og innkreving av kundefordringer er sentralisert i datterselskapet MAIK AS. Hovedtyngden av forfalte kundefordringer pr 31.12.2019 er knyttet til salg av strøm og nettleie. Det er avsatt 3,6 millioner kroner til dekning av tap på denne fordringsmassen. Forfalte kundefordringer som var ubetalt mer enn 60 dager etter forfall var på 4,8 millioner kroner 31.12.2019.

Kundefordringer per 31.12.2019 fordeler seg som følger i antall dager etter fakturering

Millioner kroner	Ikke forfalt	0-30 dager	30-60 dager	60-90 dager	90-180 dager	>180 dager	Sum
2019	73.611	15.506	8.464	1.838	1.644	1.361	102.424
2018	111.010	20.245	6.870	1.600	2.183	2.173	144.081

Likviditetsrisiko

Konsernet er eksponert for likviditetsrisiko knyttet til sesongmessige og ikke planlagte svingninger i arbeidskapital, samt risiko for ikke å være stand til å refinansiere lån ved forfall. For å redusere denne risikoen søker konsernet å spre låneforfall over tid, samt å ha tilgjengelig ubenyttet kreditt. Per 31.12.2019 hadde konsernet ubenyttede trekkrettigheter i bank på totalt 400 millioner kroner. Se også egen note om Lån.

Tabellen nedenfor viser konsernets udiskonterte finansielle forpliktelser per 31.12.2019. For rentebærende lån vises sum av hovedstol og renter. For lån med flytende rente samt rentebytteavtaler (swapper) er det forutsatt en referanserate (3-måneders NIBOR) på 1,85%.

Forfallsoversikt finansielle forpliktelser	1 halvår 2020	2 halvår 2020	2021	2022	Senere
Langsiktig gjeld					
Rentebærende gjeld	18 398	24 050	442 450	528 850	423 344
Leieforpliktelser	0	0	10 136	9 758	36 904
Renteswapper	8 519	8 425	16 850	16 850	67 400
Kortsiktig gjeld					
Kraftderivater	1.267	0	0	0	0
Leieforpliktelser	5 363	5 363	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	283 074	0	0	0	0
Sum	316 621	37 838	469 436	555 458	527 648

Vurdering av virkelig verdi

Finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

1. Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
2. Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2)
3. I tilfelle hvor det ikke er hensiktsmessig å benytte notert kurs eller transaksjonsverdi, benyttes neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer, samt konsernets egne estimat (nivå 3)

Følgende tabell viser konsernets derivater til virkelig verdi

TNOK	31.12.2019			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Rentederivater forfall 2026	-	-109 883	-	-109 883
Kraftderivater	-	-1 267	-	-1 267
Sum	-	-111 150	-	-111 150

TNOK	31.12.2018			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Rentederivater forfall 2026	-	-125 577	-	-125 577
Rentederivater forfall 2019	-	2 693	-	2 693
Kraftderivater	-	-850	-	-850
Sum	-	-123 734	-	-123 734

Operasjonell risiko

Konsernet er utsatt for en rekke forhold som representerer operasjonell risiko. Innfallsvinkler til å håndtere dette er gjennom HMS, beredskaps- og kvalitetsarbeid. Her arbeides det kontinuerlig med forbedring av prosesser i konsernet. For å sikre mot økonomisk risiko har Fredrikstad Energi konsernet forsikring på personell, eiendeler og ansvar. Dekning gjennomgås årlig.

Regulatorisk risiko

Nettvirksomheten er monopolvirksomhet som reguleres av NVE og endringer i betingelser vil påvirke størrelsen på hvor stor inntektsramme man har lov til å kreve inn.

Kapitalforvaltning

Konsernets kapitalstyring skal sikre konsernets finansielle handlefrihet på kort og lang sikt. Målsetningen er å ha en finansiell struktur som gjennom soliditet og kontantstrøm sikrer en ønsket kredittverdighet, samt avkastning til eierne.

Konsernets likviditetsreserve består av, utover bankinnskudd, ubenyttet kassekreditt og trekkfasilitet. Konsernet benytter både obligasjonsmarkedet og bank som lånekilder. Ekstern opplåning er sentralisert i morselskapet.

Konsernet har ubenyttede trekkfasiliteter pr. 31.12.2019 på 400 mill. (35 mill. pr. 31.12.2018).

Note 5 Segmentinformasjon

Ledelsen utgjør konsernets øverste beslutningstaker. Fredrikstad Energi rapporterer virksomhetsområder som driftssegmenter.

Fredrikstad Energis virksomhet organiseres i virksomhetsområdene Nett, Marked, Tjenester og Annen virksomhet. Forretningsområdet Nett består av Norgesnett Holding AS og Norgesnett AS. Marked består av selskapene holdingselskapet Fredrikstad Marked AS, det operative selskapet Smart Energi AS samt fire selskaper uten operativ virksomhet. Tjenester består av tjenesteselskapet Maik AS. Annen virksomhet består av Fredrikstad Energi AS, FEAS Bredbånd AS og Røyken Energiverk AS.

Ledelsen i Fredrikstad Energi vurderer segmentenes prestasjoner og lønnsomhet basert på driftsresultat og avkastning. Driftsresultat i segmentrapportering er identisk med det som presenteres i resultatoppstilling for konsernet. Transaksjoner mellom forretningsområdene gjennomføres i henhold til armlengdeprinsippet.

TNOK	Nett		Marked		Tjenester	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Brutto segment salg	697 270	623 461	309 351	348 219	77 933	75 547
Salg mellom segmenter	-72	-270	-71 260	-75 540	-30 772	-36 796
Salgsinntekter	697 197	623 191	238 091	272 679	47 161	38 751
Driftsresultat	72 978	23 387	12 515	5 119	11 822	11 310

Avskrivninger	72 689	75 846	4 627	4 778	1 244	1 074
Investeringer	120 040	137 645	0	964	1 364	602

TNOK	Annen virksomhet		Elimineringer		Sum	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Brutto segment salg	37 266	57 262	-133 574	-147 528	988 245	956 961
Salg mellom segmenter	-31 470	-34 922	133 574	147 528	0	0
Salgsinntekter	5 796	22 340	0	0	988 245	956 961
Driftsresultat	-17 919	-1 730	0	0	79 398	38 087

Avskrivninger	18 532	6 603	0	0	97 091	88 300
Investeringer	350	5 305	0	0	121 754	144 516

Note 6 Selskaper som inngår i konsolideringen

Selskapets navn	Hvor virksomheten utøves		Eid direkte av morselskap		Eid av konsernet
		Type virksomhet			
Morselskap					
Fredrikstad Energi AS	Fredrikstad	Annet			
Datterselskap					
MAIK AS	Fredrikstad	MAFI Tjenester	100 %		100 %
Røyken Energiverk AS	Fredrikstad	Annet	100 %		100 %
Norgesnett Holding AS	Fredrikstad	Annet	100 %		100 %
Fredrikstad Varme AS	Fredrikstad	Annet	100 %		100 %
Fredrikstad Energi Marked AS	Fredrikstad	Marked	96 %		96 %
Norgesnett AS	Fredrikstad	Nett	0 %		100 %
Smart Energi AS	Fredrikstad	Marked	0 %		100 %
Røyken Kraft AS	Fredrikstad	Marked	0 %		100 %
Kragerø Kraft AS	Fredrikstad	Marked	0 %		100 %
Askøy Energi AS	Fredrikstad	Marked	0 %		100 %
Follo Energi AS	Fredrikstad	Marked	0 %		100 %

Note 7 Varige driftsmidler

TNOK	Tekn. utstyr og løsøre	Nett	Annen eiendom	Bred- bånd	Anlegg under utførelse	Rett-til- bruk eiendel	Sum
Regnskapsåret 2019							
Balanseført verdi 01.01	42 573	1 559 920	1 143	0	36 023	58 777	1 698 436
Investeringer	5 239	116 515	0	0	0	0	121 754
Overført anlegg under utførelse	0	0	0	0	0	0	0
Avgang anskaffelseskost	0	0	0	0	-7	0	-7
Avgang akkumulerte avskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Avskrivninger	-14 291	-64 965	0	0	0	-8 327	-87 583
Nedskrivninger	-619	0	0	0	0	-4 700	-5 319
Overført virksomhet holdt for salg	0	0	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2019	32 902	1 611 470	1 143	0	36 016	45 750	1 727 281
Balanse 31.12							
Anskaffelseskost	150 436	3 250 499	1 143	0	36 016	58 777	3 496 871
Akkumulerte av-/nedskrivninger	-117 534	-1 639 029	0	0	0	-13 027	-1 769 590
Overført virksomhet holdt for salg	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12	32 902	1 611 470	1 143	0	36 016	45 750	1 727 281
Avskrivningsprosent	7-30	3-10	3-10	5			
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær			
Regnskapsåret 2018							
Balanseført verdi 01.01	49 473	1 501 248	1 143	20 051	27 079	0	1 598 994
Investeringer	11 271	130 554	0	1 847	0	0	143 672
Overført anlegg under utførelse	0	-8 944	0	0	8 944	0	0
Avgang anskaffelseskost	-2 780	0	0	0	0	0	-2 780
Avgang akkumulerte avskrivninger	209	4 144	0	0	0	0	4 353
Avskrivninger 2018	-15 600	-67 082	0	-1 448	0	0	-84 130
Overført virksomhet holdt for salg	0	0	0	-20 449	0	0	-20 449
Balanseført verdi 31.12.2017	42 573	1 559 920	1 143	0	36 023	0	1 639 660
Balanse 31.12							
Anskaffelseskost	145 197	3 133 984	1 143	29 845	36 023	0	3 346 192
Akkumulerte avskrivninger	-102 624	-1 574 064	0	-9 395	0	0	-1 686 083
Overført virksomhet holdt for salg	0	0	0	-20 449	0	0	-20 449
Bokført verdi 31.12	42 573	1 559 920	1 143	0	36 023	0	1 639 660
Avskrivningsprosent	7-30	3-10*)	3-10	5			
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær			

*) Norgesnett AS har i løpet av 2018 foretatt en vurdering av om gjenværende levetid på selskapets varige driftsmidler samsvarer med gjenværende avskrivningstid. Ut ifra denne vurderingen er levetiden for fordelingsnettene blitt oppjustert til 40 år. Gjenværende balanseførte verdi er fordelt over den nye levetiden. Dette har hatt en effekt på MNOK 24,2 i 2018.

Note 8 Immaterielle eiendeler

TNOK	FoU	Kunde- portefølje	Goodwill	Sum
Regnskapsåret 2019				
Balanseført verdi 01.01	1 595	21 863	273 406	296 864
Investeringer	166	0	0	166
Avskrivninger	-301	-2 429	0	-2 730
Nedskrivninger	-1 460	0	0	-1 460
Balanseført verdi 31.12.2019	0	19 434	273 406	292 840
Balanse 31.12				
Anskaffelseskost	1 761	24 292	273 406	299 460
Akkumulerte avskrivninger	-1 761	-4 858	0	-6 620
Bokført verdi 31.12	0	19 434	273 406	292 840
Regnskapsåret 2018				
Balanseført verdi 01.01	0	24 292	273 406	297 698
Investeringer	3 337	0	0	3 337
Avskrivninger 2018	-1 742	-2 429	0	-4 171
Balanseført verdi 31.12.2018	1 595	21 863	273 406	296 864
Balanse 31.12				
Anskaffelseskost	1 595	24 292	273 406	299 293
Akkumulerte avskrivninger	0	-2 429	0	-2 429
Bokført verdi 31.12	1 595	21 863	273 406	296 864

Kundeportefølje er knyttet til kjøp av aksjene i Kragerø Kraft AS og Røyken Kraft AS i desember 2017. Kundeporteføljen avskrives lineært over 10 år.

Note 9 Nedskrivningsvurderinger

Konsernet har vesentlige langsiktige eiendeler både som materielle og immaterielle eiendeler. Utvikling i disse er vist i note 7 og 8. Det er estimatusikkerhet knyttet til både varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Både verdsettelse og estimert utnyttbar levetid bygger på fremtidsinformasjon som er beheftet med stor grad av usikkerhet. Goodwill er knyttet til nettvirksomhet ved oppkjøp av energiverk i 2000 og 2001. Varige driftsmidler er i utgangspunktet balanseført til anskaffelseskost, og dersom de har en begrenset levetid, blir de planmessig avskrevet over denne. Utnyttbar levetid og utrangeringsverdi er basert på estimater om fremtidig utvikling.

Goodwill testes årlig for verdifall. Indikasjoner på mulig verdifall overvåkes løpende. Ved indikasjoner om verdifall gjennomføres verdifalltest umiddelbart, og uansett minst en gang i året. Dersom verdifalltester tilsier at balanseførte verdier ikke kan forsvares, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Verdifalltester gjennomføres ved at kontantstrømmer knyttet til kontantgenererende enheter identifiseres og neddiskonteres.

Goodwill og de aller vesentligste av varige driftsmidler er knyttet til nettvirksomheten. Verdifalltesten tar utgangspunkt i budsjett for 2020 og prognose for de etterfølgende årene. I prognosen er det brukt kostnadsnivå på linje med budsjettet for 2020. Videre er det brukt en investeringsprognose som bygger på den utvikling som nettvirksomheten antar fremover. Når det gjelder effektivitet for nettselskapet, er det forutsatt at de i perioden har en effektivitet på linje med dagens nivå, men justert for kjente endringer. Som følge av reguleringen kan inntekter og kostnader estimeres med relativt god forutsigbarhet over en lang periode. Det er benyttet estimerte kontantstrømmer for perioden 2020-2045, hvoretter en terminalverdi fastsettes basert på antatt konstant vekst på 2,0%. Det forutsettes ingen endringer i inntektsrammemodellen i perioden frem til terminalåret. Diskonteringsrenten som er benyttet tar utgangspunkt i konsernets kapitalkostnad, som er basert på et vektet gjennomsnitt av avkastningskrav for egen- og fremmedkapital for konsernet. Egenkapitalavkastningskravet estimeres ved bruk av kapitalverdimodellen (CAPM). Fremmedkapitalavkastningskravet estimeres ut fra langsiktig risikofri rente tillagt en kredittmargin utledet av konsernets marginale langsiktige lånerente. Diskonteringsrenten justeres for antatt gjeldsgrad og forretningsrisiko for de enkelte kontantgenererende enhetene. For nettvirksomheten er det benyttet en diskonteringsrente på 5,6% (før skatt).

Gjennomførte verdifalltester viser at det ikke er behov for nedskrivning av noen eiendeler ved utgangen av regnskapsåret.

Tabellen under viser balanseførte verdier fordelt på kontantgenerende eiendeler ved utgangen av 2019:

Kontantgenerende enhet	Driftsmidler	Kunde- portefølje	Rett-til-bruk eiendel	Goodwill	Sum balanseverdi
Nett	1 667 258	-	-	273 406	1 940 664
Marked	469	19 433	-	-	19 902
MAFI Tjenester	2 906	-	-	-	2 906
Øvrig virksomhet	10 899	-	45 750	-	56 649
Konsern	1 681 531	19 433	45 750	273 406	2 020 120

Note 10 Leieavtaler

Bruksretteiendeler

Konsernets leide eiendeler inkluderer kontorer og annen fast eiendom, maskiner og utstyr og kjøretøy.

Konsernets bruksretteiendeler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Bruksretteiendeler	Bygninger	Totalt
TNOK		
Anskaffelseskost 1. januar 2019	57 911	57 911
Tilgang av bruksretteiendeler	0	0
Avhendinger	0	0
Overføringer og reklassifiseringer	0	0
Endring bruksrett som følge av indeksregulering	866	866
Anskaffelseskost 31. desember 2019	58 777	58 777
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1. januar 2019		
Avskrivninger	8 327	8 327
Nedskrivninger i perioden	4 700	4 700
Avhendinger	0	0
Overføringer og reklassifiseringer	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2019	13 027	13 027
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31. desember 2019	45 750	45 750

Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid

1-6 år

Avskrivningsmetode

Lineær

Endringer i leieforpliktelser

TNOK	
Ved førstegangsanvendelse 01.01.2019	61 311
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	-
Betaling av hovedstol	-10 843
Betaling av renter	-
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	3 620
Endring leieforpliktelse som følge av indeksregulering	866
Totale leieforpliktelser 31. desember 2019	54 953

Andre leiekostnader innregnet i resultatet

TNOK	
Variable leiebetalinger kostnadsført i perioden	2 894
Driftskostnader i perioden knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert kortsiktige leieavtaler av lav verdi)	2 224
Driftskostnader i perioden knyttet til eiendeler av lav verdi (ekskludert kortsiktige leieavtaler over)	182
Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader	5 300

Anvendte praktiske løsninger

Konsernet leier også PC-er, IT-utstyr og maskiner med avtalevilkår fra 1 til 3 år. Konsernet har besluttet å ikke innregne leieavtaler der den underliggende eiendelen har lav verdi, og innregner dermed ikke leieforpliktelser og bruksretteiendeler for noen av disse leieavtalene. I stedet kostnadsføres leiebetalingene når de inntreffer. Konsernet innregner heller ikke leieforpliktelser og bruksretteiendeler for kortsiktige leieavtaler, som presentert i tabellen over.

Variable leiebetalinger

I tillegg til leieforpliktelsene over er konsernet bundet til å betale variable leiebetalinger for noen av sine leieavtaler. De variable leiebetalingene kostnadsføres når de inntreffer.

Opsjoner om å forlenge en leieavtale

Konsernets leieavtaler av bygninger har leieperioder som varierer mellom 1 og 6 år. Flere av avtalene inneholder en rettighet til forlengelse som kan utøves i løpet av avtalens siste periode. Ved inngåelse av en avtale vurderer konsernet om rettigheten til forlengelse med rimelig sikkerhet vil utøves.

Note 11 Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert selskap

TNOK	Anskaffet	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Forretnings- kontor	Eier-andel	Stemme- andel
Nettpartner AS	2012	180 000	191 973	Ås	60,00 %	50,00 %
Sum		180 000	191 972			

TNOK	2019	2018
Balanseført verdi av tilnyttede og felleskontrollerte selskap 01.01	456 775	434 625

Andel resultat fra felleskontrollert virksomhet:

Nettpartner AS	6 369	-1 096
Sum resultatandel fra felleskontrollert virksomhet	6 369	-1 096

Værste konsern (Solgt 20.12.2019)	-12 566	35 790
Fredrikstad Fjernvarme AS (Solgt 2019)	15 978	3 887
FEAS Bredbånd AS (Solgt 2019)	3 341	0
E2U Systems AS (Konkurs i 2018)	0	-3 725
Resultat fra solgt virksomhet	6 753	34 856

Andre endringer:

Tilbakebetaling ansvarlig lån	0	-8 771
Utbytte	0	-1 625
Aksjeemisjon /lån Norsk Enøk og Energi AS	0	2 242
Aksjeemisjon Nettpartner AS	0	22 200
Utvidet resultatandel Nettpartner AS	6 553	-202
Lån til E2U Systems	0	2 474
Overført virksomhet holdt for salg	0	-29 022
Salg av virksomhet	-284 477	0
Sum andre endringer	-277 924	-12 705

Balanseført verdi 31. desember **191 973** **456 775**

Selskap	Type	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Salgs- inntekter	Årets resultat
Nettpartner AS	Felleskontr.	Ås	468 393	312 600	882 169	6 369
Sum			468 393	312 600	882 169	6 369

Note 12 Finansielle instrumenter etter kategori

TNOK	Eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Fordringer og forpliktelser etter amortisert kost	Sum
Eiendeler 31.12.2019			
Langsiktige fordringer	-	16 920	16 920
Kundefordringer og andre fordringer	-	158 684	158 684
Derivater	-	-	-
Kontanter og kontantekvivalenter	-	200 853	200 853
Sum finansielle eiendeler 31.12.2019	-	376 457	376 457
Eiendeler 31.12.2018			
Langsiktige fordringer	-	19 056	19 056
Kundefordringer og andre fordringer	-	191 293	191 293
Derivater	2 693	-	2 693
Kontanter og kontantekvivalenter	-	66 959	66 959
Sum finansielle eiendeler 31.12.2018	2 693	277 308	280 001
Forpliktelser 31.12.2019			
Langsiktige lån	-	1 297 865	1 297 865
Kortsiktige lån	-	-	-
Derivater	111 150	-	111 150
Leieforpliktelser	-	46 488	46 488
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-	181 436	181 436
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2019	111 150	1 525 789	1 636 939
Forpliktelser 31.12.2018			
Langsiktige lån	-	947 837	947 837
Kortsiktige lån	-	550 000	550 000
Derivater	126 427	-	126 427
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-	160 208	160 208
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2018	126 427	1 658 045	1 784 472

Note 13 Andre fordringer og plasseringer

TNOK	2019	2018
Innskuddsfond pensjon	8 267	12 369
Aksjer i eSmart Systems AS	3 998	3 998
Aksjer i IntegrasjonsPartner BITS AS	1 396	1 396
Aksjer i NxtEnergy AS	2 000	-
Andre eierandeler	6	6
Langsiktige fordringer	1 254	1 288
Sum fordringer og plasseringer	16 920	19 056

Note 14 Kundefordringer og andre fordringer

TNOK	2019	2018
Kundefordringer, fakturert	38 425	45 153
Opptjent, ikke fakturert	111 461	103 062
Avsetning til dekning av tap	-3 576	-4 134
Kundefordringer netto	146 310	144 081
Andre fordringer	12 374	47 212
Sum kundefordringer og andre fordringer	158 684	191 293

Note 15 Betalingsmidler

TNOK	2019	2018
Betalingsmidler innenfor konsernkonto	193 001	59 715
Bundne skattetrekksmidler	4 536	4 614
Bundet klientkonto	262	241
Andre betalingsmidler utenfor konsernkonto	3 054	2 389
Sum betalingsmidler	200 853	66 959

Fredrikstad Energi AS har konsernkontoordning i Nordea. Et konsernkontosystem innebærer solidaransvar mellom deltakende selskaper. Fredrikstad Energi AS konti utgjør eneste direkte mellomværende med banken, mens innskudd og trekk på datterselskapenes konti betraktes som interne mellomværende med Fredrikstad Energi AS. Deltakende selskaper i konsernkontoordningen har et solidarisk selvskyldneransvar for et samlet trekk i ordningen inntil trekkrammen på 100 millioner kroner.

Note 16 Aksjekapital og overkurs

TNOK	Aksjekapital	Overkurs	Sum
Per 31.desember 2018	154 160	27 724	181 884
Per 31.desember 2019	154 160	27 724	181 884

Selskapet har kun en aksjeklasse og alle aksjene har lik stemmerett.

Aksjonærer i Fredrikstad Energi 31.12.2019:

	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Fredrikstad Kommune	7 862	51 %	51 %
Hafslund Handel AS	7 554	49 %	49 %
Sum	15 416	100 %	100 %

Aksjonærer i Fredrikstad Energi 31.12.2018:

	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Fredrikstad Kommune	7 862	51 %	51 %
Hafslund Handel AS	7 554	49 %	49 %
Sum	15 416	100 %	100 %

Note 17 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

TNOK	2019	2018
Leverandørgjeld	106 898	108 921
Skyldig offentlige trekk	112 062	116 401
Påløpte rentekostnader	8 008	8 162
Øvrige forpliktelser	56 107	43 194
Sum leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	283 075	276 678

Note 18 Lån

Tusen kroner		2019	2018
Langsiktige lån og leieforpliktelser	Pålydende	Bokført verdi	Bokført verdi
Obligasjonslån fast rente	100 000	99 764	399 471
Obligasjonslån flytende rente	1 100 000	1 098 369	1 048 182
Trekkfasilitet	100 000	99 901	49 785
Foretaksfondsobligasjonslån	300 000	427	399
Leieforpliktelser	71 028	54 953	0
Sum langsiktige lån og leieforpliktelse	1 671 028	1 353 414	1 497 837

Forfallsprofil lån	Pålydende	Pålydende
0-1 år	0	550 000
1-3 år	900 000	950 000
4-5 år	400 000	0
over 5 år	427	399
Sum lån	1 300 427	1 500 399

Forfallsprofil leieforpliktelser	Pålydende	Pålydende
0-1 år	10 726	0
1-3 år	29 539	0
4-5 år	9 306	0
over 5 år	17 953	0
Sum leieforpliktelser	67 523	0

Lånebevegelser i året	Bokført verdi	Bokført verdi
Lån og leieforpliktelser ved inngangen til året	1 497 837	1 496 314
Nye lån	549 152	150 000
Forfalte lån	-750 000	-150 000
Innregning av leieforpliktelser	61 311	0
Innebetalt på leieforpliktelser	-10 843	0
Beregnete renter på leieforpliktelser	3 620	0
Amortisering og effekt av neddiskontering	2 337	1 523
Sum lån og leieforpliktelser 31. desember	1 353 414	1 497 837

Obligasjonslånene pålydende til sammen 1 200 millioner kroner har en bokført verdi på 1 198 millioner kroner. Virkelig verdi på lånene etter kurs pr 31.12.2019 er på 1 222 millioner kroner. Tilsvarende tall for 31.12.2018 var bokført verdi på 1 448 millioner kroner og virkelig verdi på 1 468 millioner kroner. Ved verdsettelsen av lånene til virkelig verdi er det benyttet kurser offentliggjort av «Verdipapirforetakenes Forbund». Disse bygger på innhentet prisinformasjon fra ledende verdipapirforetak. Dette er da en nivå 2 verdsettelse jfr note 4.

Det er knyttet finansielle covenantskrav til obligasjonslånene. Disse er knyttet til konsernregnskapet og er egenkapital på minst 25%, gjeldsgrad på maksimum 2,25 og rentedekningsgrad ((EBITDA + finansinntekter) / finanskostnader) på minst 2,0. Videre er det krav til «negativ pantsettelse». Det er ikke brudd knyttet til covenantskravene pr. 31.12.2019.

Foretaksfondsobligasjon

Lånet har 99 års løpetid. Obligasjonene med renter står tilbake for all annen gjeld og forpliktelser utstederen har, dog slik at obligasjonene med renter skal være likestilt og sideordnet med eventuelt andre foretaksfondsobligasjoner, preferanseaksjer eller tilsvarende ansvarlig kapital med samme status. Alle finansielle forpliktelser er oppfylt ved utgangen av året.

Rente på obligasjonslånet følger utbytte betalt av Fredrikstad Energi AS, men utstederen har plikt til ikke å betale og ikke akkumulere renter på obligasjonslånet hvis rentedekningsgraden målt på konsernnivå faller under 2,5. Låneforpliktelsen er ved førstegangsinnregning bokført til nåverdien av det sikre tilbakebetalingskravet som er hovedstolen på forfallstidspunkt. Dette utgjør tkr. 427 pr. 31.12.2019. I etterfølgende perioder regnskapsføres lånet til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom bokført verdi og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid (amortisert kost).

Ratingbyråer har klassifisert tilsvarende obligasjoner lagt ut av nordiske utstedere som 50% - 75% egenkapital.

Note 19 Skatt

Skattekostnaden for alminnelig inntektsskatt består primært av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Betalbar inntektsskatt er beregnet med 22 prosent (23 prosent) av skattemessig resultat. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom skattemessig og regnskapsmessig verdi av eiendeler og gjeld, samt fremførbart underskudd, hvor en skattesats på 22 prosent (22 prosent) benyttes.

TNOK	2019	2018
Skatter i resultatet		
Betalbar skatt	0	0
Endring utsatt skatt	3 007	-8 614
Endret skattesats	0	-53
Annet	1 083	-1 015
Sum skattekostnad (-inntekt)	4 090	-9 683

Skatt på resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde fremkommet dersom nominell skattesats for alminnelig inntekt hadde vært benyttet. Differansen er forklart som følger:

TNOK	2019	2018
Resultat før skatt (-underskudd)	38 375	13 255
Skatt beregnet med normal skattesats 22%	8 443	3 049
Skatteeffekt av endret skattesats	0	-53
Permanente forskjeller:		-23 311
Resultat fra solgt virksomhet	6 753	0
Inntekt felleskontrollert virksomhet	6 369	9 188
Netto andre gevinster	1 001	
Renter fondsforetaksobligasjoner	-21 333	
Sum	-7 210	-1 586
Andre forhold	-2 766	1 446
Skattekostnad i regnskap	4 090	-9 683

I løpet av 2019 har FEAS konsern solgt sin aksjeandel i Vørste AS, solgt FEAS Brebånd AS og solgt aksjene i Fredrikstad Fjernvarme AS. Dette er i hovedsak årsaken til de store endringene i permanente forskjeller fra 2018 til 2019.

TNOK	Fordringer	Lån og forpliktelseser	Fremførbart underskudd og avskåret rentefradrag	Sum
Utsatt skattefordel per 31.12.2018	-184	30 971	52 267	83 054
Resultatført i perioden	411	2 461	-4 381	-1 509
Ført mot utsatt skattefordel i balansen				-
Utsatt skattefordel per 31.12.2019	227	33 432	47 886	81 544

TNOK	Pensjoner	Driftsmidler	Annet	Sum
Utsatt skatt per 31.12.2018	1 724	72 733	-47	74 410
Resultatført i perioden	-763	2 834	14	2 085
Utsatt skatt ved kjøpt kundeportefølje				-
Ført mot utvidet resultat i perioden	-			-
Utsatt skatt per 31.12.2019	961	75 567	-33	76 496
Netto utsatt skatt 31.12.2019				-5 049

Note 20 Pensjoner

Konsernet har bare innskuddsordning og AFP. Pensjonsordningene er generelt finansiert gjennom innbetaling fra selskapene, som hovedsakelig fastsettes på basis av aktuarberegninger. I henhold til lov om obligatorisk tjenstepensjon fra 2006 er det etablert avtaler om innskuddspensjon.

Ytelsesbasert ordning

Alle avtaler om ytelsesordninger ble avviklet pr. 31.10.2016, og alle ansatte i ordningene ble overført til kollektiv innskuddsordning. Ved opphør av ordningen 31.10.2016 fremkom restmidler på tkr 20.354, som er overført til innskuddsfond (Balanseført). For de personene som har sluttet i konsernet, men som har krav på midler fra gammel ytelsesordning, er det gjort en avsetning for forpliktelsen i balansen. Dette fremkommer som Pensjonsforpliktelse i konsernets balanse.

Innskuddsordning

Konsernets innskuddsordning omfatter 120 personer pr 31.12.2019.

TNOK	Note	2019	2018
Innskuddsordning inkl. arbeidsgiveravgift	24	7 657	7 103
Sum pensjonskostnader		7 657	7 103
Endring i innskuddsfond			
Innskuddsfond 01.01.		12 369	16 332
Trukket premie fra innskuddsfond		-4 102	-3 963
Innskuddsfond 31.12.		8 267	12 369
Pensjonsforpliktelse		1 545	2 533

Note 21 Inntekter

TNOK	2019	2018
Energiomsetning marked	238 091	272 679
Overføringsinntekter nett	643 597	603 016
Anleggsbidrag nett	53 600	20 175
Tjenestesalg	47 161	38 751
Andre driftsinntekter	5 795	22 340
Sum salgsinntekter	988 245	956 961

Note 22 Netto andre gevinster

TNOK	2019	2018
Mottatt aksjeutbytte	1 001	876
Gevinst ved avgang selskap og driftsmidler	-	10 349
Endring kraftderivater	-	417
Netto andre gevinster	584	11 225

Note 23 Netto finanskostnad

TNOK	2019	2018
Rentekostnad rentebærende lån	45 129	49 243
Rentekostnad leieforpliktelse	3 620	-
Andre rentekostnader	418	1 601
Sum rentekostnad	49 167	50 845
Renteinntekter	- 1 864	- 529
Netto rentekostnad	47 303	50 315
Andre finansinntekter	- 153	- 239
Andre finanskostnader	2 921	9 700
Resultat renteswapper	4 052	89
Sum netto finanskostnad	54 123	59 866

Konsernet har inngått rentebytteavtaler (swapper) for å redusere eksponering mot endringer i markedsrenter og å styre konsernets rentebinding. Avtalene er beskrevet i note 4. Rentebytteavtalene kvalifiserer ikke for sikringsbøkføring, og regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Markedsverdi av avtalene er klassifisert som hhv. omløpsmiddel og kortsiktig gjeld. Årets resultat fra renteswapper består av årets netto inn- / utbetalinger til avtalemotparten og urealiserte endringer i virkelig verdi som ikke forklares av netto inn- / utbetalinger (urealiserte verdiendringer). For 2019 utgjør netto utbetalinger forbundet med renteswappene 17,1 mill. (2018: 18,2 mill.).

Note 24 Personalkostnader

TNOK	2019	2018
Lønn	73 965	83 195
Arbeidsgiveravgift	13 628	14 799
Pensjonskostnad innskuddsordning	6 711	6 225
Andre personalkostnader	2 915	3 264
Sum personalkostnader	97 219	107 484

Antall årsverk

	117	126
--	-----	-----

Oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte og styret 2019

Navn	Stilling	Lønn/ honorar	Resultat- lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnader	Sum
Trond Andersen	Konsernsjef	1 864	0	184	232	2 280
Mona Askmann	Leder Nett	1 513	145	154	82	1 894
Hilde Bekkevard	Leder Marked	1 214	158	139	82	1 593
Karin Breen	Leder Mafi	1 390	98	129	293	1 910
Ronny Berg	CFO	1 558	225	19	82	1 884
Styret						
Hilde Sandmæl	Styreleder ¹⁾ , styremedlem ²⁾	145	0	0	0	145
Erik Jansen	Nestleder ¹⁾ , styremedlem ²⁾	107	0	0	0	107
Pål F. Tandberg	Styremedlem ¹⁾	49	0	0	0	49
Terje Nyhus	Styremedlem ¹⁾	49	0	0	0	49
Tore Sande	Styremedlem ¹⁾	49	0	0	0	49
Per Anders Opsahl	Styremedlem ansatt	69	0	0	0	69
Camilla Huseby Damas	Styremedlem ansatt ¹⁾	35	0	0	0	35
Terje Moland Pedersen	Styreleder ²⁾	97	0	0	0	
Finn Bjørn Ruyter ³⁾	Nestleder ²⁾	58	0	0	0	58
Vidar Saxegård	Styremedlem ²⁾	49	0	0	0	49
Tone Johansen	Styremedlem ansatt ²⁾	35	0	0	0	35
Total		8 281	626	625	771	10 206

1) Fra 24.06.2019 2) Til 24.06.2019 3) Godtgjørelse utbetalt til arbeidsgiver

Oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte og styret 2018

Navn	Stilling	Lønn/ honorar	Resultat lønn	Natural ytelser	Pensjons kostnader	Sum
Trond Andersen	Konsernsjef	1 833	216	183	231	2 463
Mona Askmann	Leder Nett	1 379	0	150	82	1 610
Hilde Bekkevard	Leder Marked ¹⁾	1 302	276	14	82	1 674
Karin Breen	Leder Mafi	1 348	269	127	288	2 032
Ronny Berg	CFO ²⁾	1 010	0	15	82	1 107
Terje Tinbod	Leder IKT konsern	1 216	153	19	82	1 470
Terese Troy Prebesen	Leder Marked ³⁾	1 065	259	47	82	1 453
Styret						
Terje Moland Pedersen	Styreleder	298	0	0	0	298
Finn Bjørn Ruyter ⁴⁾	Nestleder	116	0	0	0	0
Erik Jansen	Styremedlem	177	0	0	0	177
Hilde Sandmæl	Styremedlem	97	0	0	0	97
Vidar Saxegård	Styremedlem	97	0	0	0	97
Per Anders Opsahl	Styremedlem ansatt	69	0	0	0	69
Tone Johansen	Styremedlem ansatt	69	0	0	0	69
Total		10 076	1 173	555	929	12 616

1) Leder for HR konsern 01.01.2018-30.09.2018 2) Fra 01.04.2018 3) Til 30.10.2018 4) Godtgjørelse utbetalt til arbeidsgiver

Alle tall i tabellen over er i tillegg grunnlag for arbeidsgiveravgift. Resultatlønn som vist i tabellen er utbetalt i det aktuelle året, på bakgrunn av foregående regnskapsår.

Ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet for konsernsjef gjelder de normale regler etter arbeidsmiljøloven. Resultatlønn utbetales i henhold til på forhånd inngåtte avtaler. Det er inngått avtaler med adm. direktør og andre ledende ansatte. Resultatlønnen er knyttet til konsernresultat.

Note 25 Andre driftskostnader

TNOK	2019	2018
Husleie *), strøm m.v.	7 387	16 453
Vedlikeholdskostnader	45 753	51 311
Salgs- og markedsføringskostnader	5 130	4 818
Konsulentonorar og kjøp av tjenester	9 503	2 399
Tap på fordringer	-487	2 097
Andre driftskostnader	37 160	35 947
Sum andre driftskostnader	104 446	113 020

Godtgjørelse til revisor

Lovpålagt revisjon	1 075	1 274
Skatterådgivning	0	0
Andre tjenester utenfor revisjon	435	148
Sum	1 510	1 422

*) Implementering av IFRS16 i 2019 gjør at tallene ikke er direkte sammenlignbar med 2018-tallet.

Note 26 Pant og garantier

Selskapene i konsernet inngår i en konsernkontoordning med solidaransvar for det enkelte selskap som beskrevet i note 15.

Fredrikstad Energi AS har avgitt morselskapsgaranti på vegne av datterselskap i forbindelse med datterselskapets forpliktelser knyttet til innkjøp av kraft for videresalg.

Note 27 Virksomhet holdt for salg

Per 31.12.2019 var ingen virksomheter klassifisert som holdt for salg.

31.12.2018 ble det inngått avtale om salg av konsernets 32,5% eierandel i det tilknyttede selskapet Fredrikstad Fjernvarme AS. Transaksjonen ble gjennomført i 2019. 18.02.2019 ble aksjene i datterselskapet FEAS Bredbånd AS solgt. Eiendeler og forpliktelser knyttet til selskapene er presentert netto som eiendeler og gjeld knyttet til virksomhet holdt for salg i balanseoppstillingen for 2018.

TNOK	2019	2018
Varige driftsmidler	-	20 449
Investering i tilknyttede selskaper	-	29 022
Omløpsmidler	-	260
Betalingsmidler	-	123
Sum eiendeler virksomhet holdt for salg	-	49 854
Langsiktig gjeld	-	579
Kortsiktig gjeld	-	747
Sum gjeld knyttet til virksomhet holdt for salg	-	1 326

Hovedposter i resultatregnskapet fra virksomhet holdt for salg:

TNOK	2019	2018
Driftsinntekter	-	4 296
Driftskostnader	-	3 550
Netto finans	-	3 887
Resultat før skatt	-	4 633
Skatt	-	10
Resultat etter skatt	-	4 643
Gevinst ved salg	19 319	-

Note 28 Oppkjøp av virksomhet

Det er ikke foretatt oppkjøp av virksomhet i 2019.

Norgesnett Holding AS kjøpte 100% av aksjene i Gauldal Nett AS i januar 2018. Gauldal Nett AS ble solgt til Trønderenergi 1. november 2018. Gauldal Nett AS er inkludert i konsernet i eierperioden fra 1. januar – 30. oktober 2018. Eierskapet i Gauldal Nett har hatt en netto effekt på konsernets resultat før skatt i 2018 på MNOK 4,5 (ikke hensyntatt renter på finansiering av oppkjøpet), og en netto kontantstrømseffekt på MNOK 6,0. Dette er vist som likviditetseffekt fra selskap kjøpt/solgt i året under kontantstrøm fra investeringsaktiviteter i 2018.

Note 29 Hendelser etter balansedagen

I januar 2020 nedbetalte konsernet gjenværende trekk på trekkfasilitet i Nordea med 100 mill. Trekkfasiliteten, opprinnelig på 250 mill., ble med dette kansellert.

I forbindelse med kjøpet av Kragerø Kraft i 2017, ble det inngått avtale om etteroppgjør avhengig av resultatutviklingen i Kragerø Kraft relativt til utviklingen i konsernets øvrige kraftsalgsaktiviteter. Et eventuelt tilleggsvederlag skal gjøres opp i form av aksjer i Fredrikstad Energi Marked AS, hvor Fredrikstad Energi eier 96,22% og Kragerø Energi Holding AS eier de resterende 3,78% av aksjene. Tilleggsvederlaget er ikke endelig fastsatt, men vil medføre at Fredrikstad Energis eierandel i Fredrikstad Energi Marked AS reduseres noe.

Utbruddet av koronaviruset COVID-19, som WHO har definert som en pandemi, har medført at konsernets driftssituasjon samt rammebetingelser i form av makroøkonomiske størrelser og offentlige pålegg og tiltak, er endret etter balansedagen.

Regnskap og noter Fredrikstad Energi AS

Resultat Fredrikstad Energi AS

TNOK	Noter	2019	2018
Driftsinntekter	4	35 802	48 167
Lønnskostnad	2, 10	16 913	23 670
Annen driftskostnad	3, 4, 7	36 217	32 572
Avskrivninger	7	5 505	5 153
Sum driftskostnader		58 634	61 394
Driftsresultat		-22 832	-13 228
Gevinst ved salg datterselskap		-	-
Konsernbidrag fra datterselskap		39 381	41 337
Utbytte fra datterselskap			-
Annen finansinntekt	5	300 712	58 610
Annen finanskostnad	5	86 279	87 784
Sum finansielle poster		253 814	12 162
Resultat før skatt		230 982	-1 065
Skattekostnad (- inntekt)	6	-1 530	-3 993
Årsresultat (-underskudd)		232 512	2 928

Balanse 31.12. Fredrikstad Energi AS

TNOK	Noter	2019	2018
Eiendeler			
Utsatt skattefordel	6	29 881	28 351
Varige driftsmidler	7	12 042	17 197
Aksjer i datterselskap	8	495 818	501 388
Aksjer i tilknyttede selskap	9	-	74 353
Aksjer i felleskontrollert selskap	9	251 025	251 025
Lån datterselskaper	12	686 835	663 010
Andre aksjer		7 399	5 399
Innskuddsfond	10	2 129	2 788
Sum anleggsmidler		1 485 129	1 543 511
Fordringer konsernselskap	11	425 867	454 576
Andre fordringer		14 380	19 682
Betalingsmidler	11	193 873	60 841
Sum omløpsmidler		634 119	535 098
Sum eiendeler		2 119 249	2 078 610
Egenkapital og gjeld			
Aksjekapital	13	154 160	154 160
Overkurs		27 724	27 724
Sum innskutt egenkapital		181 884	181 884
Annen egenkapital		271 681	39 168
Sum egenkapital	14	453 565	221 053
Foretaksfondsobligasjon		300 000	300 000
Pensjonsforpliktelser	10	1 151	1 751
Sum avsetning for forpliktelser		1 151	1 751
Gjeld til finansinstitusjoner	15	1 300 000	1 500 000
Sum langsiktig gjeld		1 300 000	1 500 000
Leverandørgjeld		5 656	984
Skyldig offentlige avgifter		2 748	5 986
Kortsiktig gjeld til datterselskaper	11	30 328	23 269
Annen kortsiktig gjeld		25 801	25 568
Sum kortsiktig gjeld		64 533	55 806
Sum egenkapital og gjeld		2 119 249	2 078 610

Fredrikstad, 23. april 2020

I styret for Fredrikstad Energi AS

Hilde Sandmæl
Styreleder

Erik Jansen
Nestleder

Per Anders Opsahl
Styremedlem

Pål F. Tandberg
Styremedlem

Tore Sande
Styremedlem

Camilla Huseby Damas
Styremedlem

Terje Nyhus
Styremedlem

Trond V. Andersen
Konsernsjef

Kontantstrøm Fredrikstad Energi AS

TNOK	Noter	2019	2018
<i>Kontantstrøm fra driften</i>			
Resultat før skatt (-underskudd)		230 982	-1 065
Avskrivninger	7	4 886	5 153
Nedskrivninger aksjer tilknyttet selskap		619	2 000
Endring leverandørgjeld		4 673	-1 778
Endring kunder		-1 298	-2 377
Endring andre tidsavgreningsposter		-233 665	8 353
Endring innskuddsfond		59	2 755
Netto likviditetsendring fra driften		6 254	13 040
<i>Kontantstrømmer fra investeringer</i>			
Investering varige driftsmidler	7	-350	-1 887
Innbetaling ved salg aksjer		317 184	-
Kjøp av aksjer		-2 000	-45 853
Innbetaling på lånefordring konsern		28 709	-
Utbetaling på lånefordring konsern		-23 825	-40 547
Innbetaling på andre lånefordringer		-	8 771
Netto likviditetsendring fra investeringer		319 718	-79 516
<i>Likviditet brukt på finansiering</i>			
Nedbetalt kortsiktige lån	10	7 059	-3 836
Innbetalt nye langsiktige lån	10	550 000	250 000
Utbetaling ved nedbetaling av langsiktig lån		-750 000	-150 000
Netto likviditetsendring fra finansiering		-192 941	96 164
Netto endring likviditet i året		133 032	29 688
Kontanter og bankinnskudd per 01.01		60 841	31 153
Kontanter og bankinnskudd per 31.12		193 873	60 841
Ubenyttet ramme konsernkonto		100 000	100 000
Ubenyttet ramme trekkfasilitet		300 000	250 000

Fredrikstad Energi AS - Noter til regnskapet 2019

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Klassifisering

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Vurderingsprinsipper

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskaps regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med at leveransen finner sted.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en spesifisert avsetning for å dekke øvrig påregnelig tapsrisiko.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlenes forventede levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15.000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmiddelets stand ved kjøp av driftsmiddelet. Leasingavtaler behandles regnskapsmessig som operasjonell leasing.

Datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert selskap

Datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert selskap vurderes etter kostmetoden i morselskapet. Investeringene er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk.

Utbytte og konsernbidrag er inntektsført samme år som det er avsatt i datterselskap. Overstiger mottatt utbytte/ konsernbidrag andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, regnskapsføres den overskytende del som tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene reduserer regnskapsført verdi av investeringene i balansen.

Avgitt konsernbidrag til datterselskaper er tillagt kostprisen på aksjene i morselskapets balanse.

Pensjoner

Selskapet har pr. 31.12.2019 to pensjonsordninger. Kollektiv innskuddsordning og AFP i LO/NHO ordningen. Ingen av ordningene balanseføres. Premie i begge ordningene kostnadsføres løpende inkl. arbeidsgiveravgift.

Tidligere lukket ytelsesordning er avviklet med regnskapsmessig effekt for 2016. Ordningen er aktuarberegnet frem til avvikling pr 31.10.2016. I forbindelse med avviklingen ble det etablert kompensasjonsordninger som er avsatt pr. 31.12.2016. Alt er utbetalt i løpet av 2017. I forbindelse med avviklingen ble det etablert et innskuddsfond som er balanseført. Estimaterendringer i 2016 frem til avvikling er ført direkte mot egenkapital etter skatt.

Innskuddsordning tilfredsstiller kravene i henhold til reglene om obligatorisk tjenestepensjon. Ny AFP ordning betraktes som en innskuddsordning og fremtidig forpliktelse er ikke balanseført.

Skatt

Skatt i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skattefordel. Utsatt skattefordel er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring er begrunnet i antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres, er oppført netto i balansen. Utsatt skatt på merverdier i forbindelse med oppkjøp av datterselskap blir ikke utlignet. Utsatt skattefordel er i selskapsregnskapet balanseført til nominell verdi.

Skatt på avgitt konsernbidrag som føres som økt kostpris på aksjer i andre selskaper, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres direkte mot egenkapitalen, føres direkte mot skatt i balansen (føringen skjer mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har virkning på betalbar skatt og mot utsatt skattefordel hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skattefordel).

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 2 Personalkostnader

TNOK	2019	2018
Lønninger	12 920	18 475
Arbeidsgiveravgift	2 020	2 716
Pensjonskostnader (inntekt)	621	695
Andre ytelser	1 352	1 783
Sum	16 913	23 670

Antall årsverk pr 31.12 8 18

Ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet for adm. direktør gjelder de normale regler etter arbeidsmiljøloven. Ingen ansatte har lån i selskapet. Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til styreleder eller andre nærstående parter. Det er ingen enkeltlån eller sikkerhetsstillelser som utgjør mer enn 5 % av selskapets egenkapital. Resultatlønn utbetales i henhold til på forhånd inngåtte avtaler. Det er inngått avtaler med adm. direktør og andre ledende ansatte. Resultatlønnen er knyttet til konsernresultat. Når det gjelder ytelser til ledende ansatte og godtgjørelser til styret i Fredrikstad Energi AS, vises til note 24 i konsernregnskapet.

Note 3 Honorar til revisor

TNOK	2019	2018
Lovpålagt revisjon	510	460
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenom revisjon	299	4
Sum	809	464

Note 4 Transaksjoner med nærstående parter

TNOK	2019	2018
Salg av tjenester til datterselskaper		
Administrative tjenester	13 626	23 267
IKT tjenester	13 585	7 838
Husleieinntekter	4 259	3 091
Sum	31 470	34 196
Kjøp av tjenester fra datterselskaper		
Administrative tjenester	1 076	563
Sum	1 076	563

Mellomværende med nærstående er spesifisert i note 12 og finansposter mot konsernselskap er spesifisert i note 5.

Note 5 Finansposter

TNOK	2019	2018
<i>Finansinntekter</i>		
Renteinntekter fra konsernselskaper	62 086	55 476
Utbytte	1 001	2 553
Annen renteinntekt	364	581
Realisasjon aksjer	237 261	-
Sum finansinntekter	300 712	58 610
<i>Finanskostnader</i>		
Rentekostnader til konsernselskaper	-	71
Annen rentekostnad	63 577	75 432
Renteswapper	19 908	-
Annen finanskostnad	2 793	12 281
Sum finanskostnader	86 279	87 784

Note 6 Skatter

TNOK	Endring	2019	2018
<i>Beregning av utsatt skattefordel og endring i utsatt skattefordel</i>			
Midlertidige forskjeller			
Driftsmidler	2 586	-689	1 897
Innskuddsfond	59	978	1 037
Regnskapsmessig avsetning	-300	-8 100	-8 400
Tapskonto	-27	-107	-133
Midlertidige forskjeller	2 318	-7 918	-5 600
Skattemessig fremførbart underskudd	4 864	-127 904	-123 040
Netto midlertidige forskjeller	7 182	-135 822	-128 640
Utsatt skattefordel i balansen	1 531	-29 881	-28 350
<i>Grunnlag for skatter i resultatregnskap og balanse</i>			
Resultat før skatt (-underskudd)		230 982	2 785
Permanente forskjeller		-238 164	-21 671
Grunnlag for årets skatter i resultatregnskapet		-7 182	-18 887
Endring i midlertidige forskjeller		5 820	-2 347
Mottatt konsernbidrag direkte balanseført		-	-
Grunnlag betalbar skatt (-underskudd)		-1 362	-21 233
Skattepliktig resultat (-underskudd)		-1 362	-21 233
<i>Forklaring til skatter i resultatregnskapet</i>			
Skatt på konsernbidrag, direkte balanseført		-	-
Endring utsatt skattefordel		-1 580	-5 229
Endret utsatt skattefordel på grunn av ny skattesats		50	1 236
Skatter i resultatregnskapet (- inntekt)		-1 530	-3 993
Betalbar skatt i balansen		0	0

Note 7 Driftsmidler

TNOK	Inventar og IT		Sum
	Tomt	utstyr	
Anskaffelseskost 31.12.2018	1 143	41 884	43 027
Tilgang driftsmidler	-	350	350
Avgang driftsmidler	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.2019	1 143	42 096	43 239
Akkumulerte av-/nedskrivninger 31.12.2019	-	-31 197	-31 197
Bokført verdi 31.12.2019	1 143	10 899	12 042
Årets avskrivninger	-	4 886	4 886
Årets nedskrivninger	-	619	619
Forventet økonomisk levetid		3-15 år	3-15 år
Avskrivningsplan		Lineær	

Selskapet leier administrasjonsbygg i Fredrikstad. Leiekontrakten løper til 2026. Leie i 2019 var MNOK 9,2. Hoveddelen av dette er fremleid til andre virksomheter i og utenfor konsernet. For ikke utleid areal er det avsatt MNOK 8,1 i regnskapet pr. 31.12.2019.

Note 8 Aksjer i datterselskaper

TNOK	Forretningskontor	Eierandel	Egenkap.	Årsresultat	Balanseført verdi
Røyken Energi AS	Røyken	100 %	100	1 092	17 456
Fredrikstad Varme AS	Fredrikstad	100 %	101	1	100
Norgesnett Holding AS	Fredrikstad	100 %	438 931	-14 404	443 500
Fredrikstad Energi Marked AS	Fredrikstad	96 %	29 454	10 633	26 078
Maik AS	Follo	100 %	6 196	9 616	8 684
Sum			474 783	6 938	495 818

Det er foretatt reduksjon i balanseførte verdier med den del av mottatt utbytte og konsernbidrag (etter skatt) fra datterselskap som henføres til perioden før vår eierperiode. Videre er avgitt konsernbidrag (etter skatt) til datterselskap tillagt aksjeverdien for de respektive selskap. Tall for egenkapital og årsresultat for datterselskapene er 2019 tall. I 2017 ble det gjennomført en konvertering av gjeld til egenkapital i Norgesnett Holding AS på 450 millioner kroner.

Note 9 Aksjer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert selskap

TNOK	Forretningskontor	Eierandel	Balanseført verdi
<i>Tilknyttede selskaper</i>			
Værste AS	Fredrikstad	29,58 %	-
Fredrikstad Fjernvarme AS	Fredrikstad	32,50 %	-
Sum tilknyttede selskap			-
<i>Felleskontrollert selskap</i>			
Nettpartner Holding AS	Ås	60,00 %	251 025

Nettpartner Holding AS er behandlet som felleskontrollert virksomhet på grunn av inngått aksjonæravtale. Fordring på selskapet er konvertert til egenkapital i selskapet i desember 2017.

Informasjon om resultat og egenkapital er gitt i note 11 i konsernregnskapet. Aksjene i Norsk Enøk og Energi AS er nedskrevet med TNOK 6.285 til kr. 0 pr 31.12.2018.

I 2018 ble selskapene E2U Systems AS og Norsk Enøk og Energi AS slått konkurs.

I 2019 ble alle aksjene i selskapene Værste AS og Fredrikstad Fjernvarme AS solgt.

Note 10 Pensjoner

Lukket ytelsesordning ble avviklet pr 31.10.2016. Resultateffekt av avviklingen er basert på aktuarberegningen pr. 31.10.2016

Alle ansatte ble da overført til kollektiv innskuddsordning. Ved opphør av ytelsesordningen fremkom det restmidler på TNOK 4 287 som ble overført til innskuddsfond. Premie til innskuddsordningen er i 2017 trukket av innskuddsfondet, slik at innestående 31.12.2018 er TNOK 2 788. Premie til innskuddsordningen i 2019 er trukket av innskuddsfondet, slik at innestående 31.12.2019 er TNOK 2 129.

I tillegg er det gjort en avsetning for fremtidig forpliktelse for ansatt som har sluttet i selskapet i 2019.

Selskapet har en kollektiv innskuddsordning med 8 aktive. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

TNOK	2019	2018
Innskuddspensjon inkl aga	621	695
Premie AFP inkl aga	148	267
Sum pensjonskostnad (-inntekt)	769	962
<i>Balansen</i>		
Innskuddsfond		
Innskuddsfond	2 129	2 788
Pensjonsforpliktelse	1 151	1 751

Note 11 Bankinnskudd og trekkrettigheter

TNOK	2019	2018
<i>Bundne bankinnskudd</i>		
Skattetrekksmidler	869	1 123
Skyldig skattetrekk	724	979
<i>Trekkrettigheter</i>		
Trekkfasilitet	300 000	300 000
Kassekreditt i konsernkontoordning	100 000	100 000

Fredrikstad Energi AS har en konsernkontoordning for konsernet i Nordea. Fredrikstad Energi AS er A-konto innehaver.

Pr 31.12.2019 er det fordringer knyttet til ordningen på TNOK 355 924 og gjeld på TNOK 30 261, som er klassifisert som konsernmellomværende.

Det er ikke trekk på kassekreditt pr. 31.12.2019. Kassakredittrammen er MNOK 100. Videre er det en trekkfasilitet på MNOK 300. Det er ikke trekk på denne pr 31.12.2019.

Note 12 Langsiktige fordringer

TNOK	2019	2018
<i>Fordringer som forfaller senere enn 1 år</i>	-	-
Lån til datterselskaper - Norgesnett Holding AS	319 933	296 108
Lån til datterselskaper - Norgesnett AS	356 892	356 892
Lån til datterselskaper - Fredrikstad Energi Marked AS	10 010	10 010
Lån til datterselskaper - SmartEnergi AS	-	-
Sum fordringer datterselskaper	686 835	663 010

Lån til tilknyttet selskap er et ansvarlig lån som renteberegnes med 3 mnd Nibor + 5%. Lånet ble innfridd i desember 2018. Lån til datterselskap ble i forbindelse med fusjon av våre 3 nettselskaper motregnet mot langsiktig lån. Nye lån i forbindelse med salg av aksjer fra Fredrikstad Energi AS til hhv Norgesnett Holding AS og Fredrikstad Energi Marked AS renteberegnes med 3 mnd Nibor + 3,25%. (Lånet til Norgesnett Holding ble konvertert til egenkapital i februar 2020.)

Note 13 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen på TNOK 154.160 består av 15.416 aksjer á NOK 10. Alle aksjer har like rettigheter.

Oversikt over aksjonærer 31.12.2019	Antall aksjer	Eier-/ Stemmeandel
Fredrikstad kommune	7 862	51 %
Hafslund Handel AS	7 554	49 %
Sum	15 416	100 %

Note 14 Egenkapital

TNOK	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.2018	154 160	27 724	39 169	221 052
Årets resultat (-underskudd)	-	-	232 512	232 512
Egenkapital 31.12.2019	154 160	27 724	271 681	453 565

Note 15 Rentebærende gjeld

TNOK	Forfall	2019	2018
Trukket på trekkfasilitet	04/2021	100 000	50 000
Obligasjonslån	10/2022	400 000	400 000
Obligasjonslån	10/2019	-	300 000
Obligasjonslån	12/2022	100 000	100 000
Obligasjonslån	04/2019	-	250 000
Obligasjonslån	10/2021	400 000	400 000
Obligasjonslån	10/2024	300 000	-
Foretaksfondsobligasjon	12/2114	300 000	300 000
Sum langsiktig ekstern finansiering		1 600 000	1 800 000

Finansiering og renterisiko

I løpet av 2019 ble to obligasjonslån med totalt pålydende MNOK 550 refinansiert. I april 2019 ble det inngått en trekkfasilitet på MNOK 250 med 2 års løpetid og opsjon på 2 års forlengelse. Trekkfasiliteten ble delvis innfridd i desember 2019 slik at utestående ved årsskiftet var MNOK 100. I oktober ble det utstedt et nytt obligasjonslån på MNOK 300 med 5 års løpetid.

Renterisiko oppstår på kort og mellomlang sikt som et resultat av at deler av morselskapets gjeld har flytende rente. Selskapet har en sikringsstrategi for den langsiktige gjelden. Renteswapene regnes som sikringsinstrumenter i en kontantstrømsikring. Den virkelige verdien av renteswapene er ikke balanseført pr. 31.12.2019, jfr NRS (F) Finansielle eiendeler og forpliktelser A15.

Det er inngått en renteswapavtale på MNOK 500 (flytende til fast) med forfall i 2026. Mindreverdi på swapavtaler utgjør MNOK 109,9 pr. 31.12.2019 (MNOK 122,8 pr. 31.12.2018)

Konsernets finansieringspolicy er at all vesentlig ekstern opplåning gjøres i morselskapet. Morselskapet vil yte lån eller egenkapitalfinansiering til datterselskaper etter behov. Videre er morselskapet ansvarlig for håndtering av likviditetsplasseringer i konsernet.

Det er knyttet covenants til obligasjonslån og bankgjeld. Kravene er knyttet til konserntall for egenkapitalandel på minst 25 %, rentedekningsgrad på minst 2,0 og gjeldsgrad på maksimum 2,25. Samtlige krav i låneavtalene var oppfylt pr 31.12.2019. Det vises til egen side med nøkkeltall foran i årsrapporten.

Ledelseserklæring 2019

Vi erklærer etter beste overbevisning at konsernregnskapet for 2019 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven, samt at årsregnskapet for morselskapet for 2019 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge og at regnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorene foretakene står overfor.

Fredrikstad, 23. april 2020

Hilde Sandmæl
Styreleder

Erik Jansen
Nestleder

Per Anders Opsahl
Styremedlem

Pål F. Tandberg
Styremedlem

Tore Sande
Styremedlem

Camilla Huseby Damas
Styremedlem

Terje Nyhus
Styremedlem

Trond V. Andersen
Konsernsjef

Til generalforsamlingen i Fredrikstad Energi AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Fredrikstad Energi AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
  - gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Fredrikstad Energi AS per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.
  - gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Fredrikstad Energi AS per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
-

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2019. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i konsernet har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Risikoen og kompleksiteten knyttet til verdsettelse av goodwill er omtrent den samme som før, og vi har fortsatt fokus på dette området.

Sentrale forhold ved revisjonen**Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen***Verdsettelse av goodwill*

Pr 31.12.2019 har konsernet balanseført goodwill med TNOK 273 406. Goodwill har sammenheng med nettvirksomheten i konsernet.

Vi fokuserte på dette området på grunn av beløpets størrelse og fordi ledelsens verdivurderinger baserer seg på skjønnsmessig forutsetning knyttet til blant annet framtidige kontantstrømmer og avkastningskrav.

Det vises til note 8 og 9 hvor ledelsen forklarer forutsetningene for og verdsettelsen av goodwill.

Vi har gjennomgått ledelsens modell og deres vurderinger for den kontantgenererende enheten hvor det er allokert goodwill. Vi fant at modellen bygger på anerkjente prinsipper.

Videre har vi utfordret ledelsens forutsetninger knyttet til framtidige kontantstrømmer ved å sammenligne disse mot langtidsprognoser for nettvirksomheten. Vi har vurdert fremtidige kontantstrømmer mot tidligere år og har vurdert investeringer mot vedtatte budsjetter og vedlikeholdsplaner for virksomheten. Langsiktig vekst i modellen er sammenlignet med markedets forventning om inflasjon. Vi fant at forutsetningene var i tråd med langtidsprognosene for konsernet og markedets forventning om inflasjon.

Vi har også vurdert historisk treffsikkerhet ved å sammenligne fjorårets forutsetninger knyttet til framtidige kontantstrømmer mot hva som ble oppnådd i inneværende år. Vi fant at fjorårets forutsetninger var rimelige sammenlignet med oppnådd resultat.

Vi har sammenlignet enkeltelementene i avkastningskravet med våre egne oppfatninger og markedets forventninger. Ledelsens avkastningskrav er vurdert å være rimelig.

Vi har vurdert noteopplysningene i note 8 og 9 og fant hensiktsmessige forklaringer av verdsettelsesprosessen.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med

regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Sarpsborg, 23. april 2020

PricewaterhouseCoopers AS

Dag Olav Haugen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Fredrikstad
energi